

HE 35/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rehulain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rehu-
lakia Euroopan komission Suomelle vuonna
2011 antaman erityisesti rehujen sisämarkki-
nakauppasäädöksiä koskevan huomautuksen
johdosta. Lain soveltamisala muutettaisiin
kattamaan tieteellisiin tarkoituksiin tehtävis-
sä tuotantoeläinten ruokintakokeissa käytet-
tävät aineet, joita ei ole hyväksytty kyseiseen
käyttötarkoitukseen lisäaineina. Rehualan
toimijoiden tulisi tutkituttaa lainsäädännön
edellyttämät salmonellan varalta otetut oma-
valvontanäytteet hyväksytyssä omavalvonta-

laboratoriossa, virallisessa laboratoriossa tai
Elintarviketurvallisuusviraston nimeämässä
laboratoriossa. Lisäksi lakiin tehtäisiin Eu-
roopan unionin ja kansallisen lainsäädännön
muutoksista johtuvat muutokset.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan ke-
vällä 2014. Lainsäädännön edellyttämiä
salmonellaomavalvontanäytteitä tutkivien la-
boratorioiden osalta annettaisiin siirtymäai-
kaa. Kyseisten laboratorioiden tulisi olla hy-
väksytyjä puolentoista vuoden kuluessa lain
voimaan tulosta.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA	3
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	3
1.2 Nykytilan arviointi	3
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	4
2.1 Tavoitteet	4
2.2 Keskeiset ehdotukset	4
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	4
3.1 Vaikutukset viranomaisten tehtäviin	4
3.2 Yritysvaikutukset	5
4 ASIAN VALMISTELU	6
4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto	6
4.2 Lausunnot ja niiden huomioonottaminen	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	9
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	9
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	14
3 VOIMAANTULO	14
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	14
LAKIEHDOTUS	16
Laki rehulain muuttamisesta	16
LIITE	26
RINNAKKAISTEKSTI	26
Laki rehulain muuttamisesta	26

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Rehulaki (86/2008) koskee rehuja ja niiden käsittelyä, rehualan toimijoita sekä valvontaa kaikissa rehujen tuotanto- valmistus- ja jakeluvaiheissa alkutuotannosta markkinoille saattamisen ja käyttöön. Lainsäädännön tarkoituksena on varmistaa, että markkinoilla on vain asetetut vaatimukset täyttäviä rehuja, jotka ovat aitoja, hyvälaatuisia ja turvallisia sekä tarkoitukseensa sopivia. Tämän lain nojalla annetuissa maa- ja metsätalousministeriön asetuksissa säädetään yksityiskohtaisesti rehujen merkinnöistä, rehualan toiminnanharjoittamisesta sekä lainsäädännön noudattamisen valvonnasta.

Rehulakia ei sovelleta rehuun, jota käytetään tutkimuslaitoksen tuotantokokeessa tai koe-eläinlaitoksen eläinkokeessa. Tarve tarkemmasta säätelystä tietyin osin on kuitenkin ilmennyt sellaisten ei-hyväksytyjen rehun lisäaineiden osalta, joita käytetään tieteellisiin tarkoituksiin tehtävässä kokeessa tuotantoeläinten ruokinnassa.

Rehulakiin sisältyy rehujen sisämarkkina-kauppaa koskeva säännös, jonka mukaisesti toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta toimitettavasta tietystä erityisen riskialttiista rehusta on tehtävä ilmoitus Elintarviketurvallisuusvirastolle (jäljempänä Evira) ennen erän tuontia Suomeen. Euroopan komissio on Suomelle heinäkuussa 2011 antamassaan ilmoituksessaan (2011/114/FIN) todennut kyseisen menettelyn sekä siihen liittyvän viranomaisen suorittaman näytteenoton olevan tavaroiden vapaata liikkumista koskevien säännösten vastaista. Komission ilmoituksen johdosta maa- ja metsätalousministeriön alemmanasteinen säädäntö on muutettu jo vuonna 2012 (Maa- ja metsätalousministeriön asetus rehualan toiminnanharjoittamisesta 548/2012). Kyseisen asetuksen mukaisesti rehualan toimijat vastaavat rehujen sisämarkkinakaupanäytteenotosta riskiperusteisen omavalvontasuunnitelmansa mukaisesti.

Rehualan toimijoiden omavalvontanäytteiden määrityksestä ei säädetä voimassa olevassa rehulaisissa.

1.2 Nykytilan arviointi

Rehuja koskeva lainsäädäntö on harmonisoitu yhteisössä hyvin pitkälti. Kansallisesti on mahdollista vielä säätää muun muassa rehujen energia- ja valkuaisarvoista, hyväksymättömien rehun lisäaineiden käytöstä tutkimuslaitosten eläinkokeissa sekä vahinkojen korvaamisesta. Myös kasviperäisten rehujen mikrobiologisista kriteereistä voidaan säätää kansallisesti, sillä komissio ei toistaiseksi ole säätänyt asiasta tarkemmin. Elinkeino päivittää parhaillaan hyvän rehuhygieniakäytännön ohjetta salmonellaan liittyen komission toimeksiannosta. Tämä indikoi sitä, ettei komissiolla myöskään ole aikomuksena säätää asiasta.

Rehualan toimijoiden omavalvonnan näytteenotto lisääntyy muun muassa sisämarkkinakaupanäytteiden valvontavastuun siirtyessä ensisijaisesti toimijoille itselleen. Näin ollen näytteiden määrittystä koskevien tarkempien säännösten antaminen on tarkoituksenmukaistunut. Rehulaisissa ei ole säädöstä akkreditoituista tai arvioituista laboratorioista omavalvonnassa. Osa toimijoista määrittää omavalvontanäytteitä kuitenkin jo tällä hetkellä akkreditoitussa laboratoriossa.

Vahingonkorvaussäännöksen tulkinnassa on ilmennyt epäselvyyksiä etenkin rehualan toimijoiden keskuudessa. Säännöksen soveltaminen on noussut esille viime vuosina virheelliseen rehuun liittyvien tapausten selvittelyjen myötä. Maa- ja metsätalousministeriön tammikuussa 2012 rehualan toimijoille tekemän kyselyn perusteella havaittiin, että merkittävälle osalle toimijoista oli jäänyt epäselväksi, mitä säännöksellä on tavoiteltu. Vastuun ulottuvuudesta, ja säännöksen soveltamisesta eri toimijoiden välisiin suhteisiin sekä sen pakottavuudesta ja mahdollisuudesta ohittaa vahingonkorvausvastuu sopimuksin oli myös epäselvyyttä.

Euroopan komissio on antanut lainsäädäntöehdotuksen rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 882/2004, (jäljempänä

valvonta-asetus) muutoksesta toukokuussa 2013 ja ehdotusta lääkkeitä sisältävien rehujen valmistusta, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevista vaatimuksista yhteisössä annetun neuvoston direktiivin (90/167/ETY) muutoksesta odotetaan vuoden 2014 keväällä.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on uudistaa rehaulaki vastaamaan Euroopan unionin sisämarkkinakauppasäädöksiä. Samalla tehdään lakiin kansallisesta tarpeesta johtuvat ajankohtaiset päivitykset.

2.2 Keskeiset ehdotukset

Lakia muutettaisiin vastaamaan Euroopan unionin sisämarkkinakauppasäädöksiä poistamalla ilmoitusvelvollisuutta ja viranomaisen näytteenottoa säädellyt rehujen sisämarkkinakauppaa koskeva säännös sekä lisäämällä säännös ulkomaalaisten laboratorioden nimittämistä koskien. Lain soveltamisalaa laajennettaisiin koskemaan soveltuvin osin myös sellaiset tuotantoeläinten ruokintakokeissa lisäaineina käytettävät aineet, joita ei ole hyväksytty Euroopan Unionissa. Laissa säädettäisiin myös laboratorioista, joissa rehualan toimijoiden lainsäädännön edellyttämät salmonellaomavalvontanäytteet on tutkittava. Lakiehdotuksen mukaan valtioneuvoston ja maa- ja metsätalousministeriön asetuksilla annettaisiin alemmanasteisia säännöksiä.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Vaikutukset viranomaisten tehtäviin

Uutena tehtävänä Evira vastaisi tieteellisessä kokeessa tuotantoeläimen rehun lisäaineena käytettävän, kyseiseen tarkoitukseen hyväksymättömän, aineen lupahakemuksen käsittelystä. Käsitteilyn käynnistämisestä aiheutuu alkuvaiheessa työtä ohjeistuksen ja hakemuslomakkeiden laatimisesta. Varsinaisia lupahakemuksia on vuosittain odotettavissa

enintään muutama, koska Suomessa on vähän lisäaineiden valmistajia tai kehittäjiä, tuotantoeläimillä tehtävät kokeet ovat varsin kalliita ja tutkimusresurssit, kuten koepaikojen lukumäärä on rajallinen. Työmääräksi Evirassa arvioidaan vuosittain enintään 1 henkilötyökuukausi. Elintarviketurvallisuusviraston maksullisista suoritteista annettuun maa- ja metsätalousministeriön asetukseen 1056/2012 tulisi lisätä kyseistä suoritetta koskeva maksu.

Toisena uutena tehtävänä Eviralle tulisi rehualan toimijoiden omavalvontalaboratorioiden hyväksyminen ja ulkomaalaisen laboratorion kyseessä ollessa sen nimeäminen. Hyväksymisvelvoite koskisi laboratorioita, joissa määritetään rehualan toimijoiden lainsäädännön edellyttämiä salmonellaomavalvontanäytteitä. Evirassa valmisteltaisiin viraston sisäiseen menettelyyn tarvittavat lausunto-pyyntö sekä hakijalle toimitettava päätös. Yksittäisen hyväksyntähakemuksen käsitteilyyn kuluu arviolta aikaa 2 kuukautta. Uusia hyväksyntähakemuksia arvioidaan lain voimaantulosta seuraavan vuoden kuluessa tulevan muutama kappale ja tämän jälkeen satunnaisesti. Tästä johtuvaksi työmääräksi Evirassa arvioidaan enintään 1,5 henkilötyökuukautta ensimmäisen vuoden aikana. Myös laboratorion nimeämistä koskevan rehualan toimijan hakemuksen käsittely johtaisi pieneen työmäärän lisääntymiseen. Nimeämistä koskevia hakemuksia arvioidaan tulevan vain yksittäisiä tai ei yhtään. Elintarviketurvallisuusviraston maksullisista suoritteista annettuun maa- ja metsätalousministeriön asetukseen tulisi lisätä kyseisiä suoritteita koskevat maksut.

Viraston työmäärä lisääntyisi jossain määrin myös valvontarekisteritietojen ylläpidosta hyväksytyjen omavalvontalaboratorioiden sekä nimettyjen laboratorioden osalta sekä hyväksytyjen laboratorioden valvontavelvoitteesta. Elintarviketurvallisuusviraston maksullisista suoritteista annettuun maa- ja metsätalousministeriön asetukseen tulisi lisätä kyseistä suoritetta koskeva maksu.

Viranomaisille kertyisi myös uusia tehtäviä salmonellaomavalvontaan liittyen tietojen tallentamisesta. Tehtävä konkretisoituisi kuitenkin vasta tulevaisuudessa sitten kun tie-

donkeruuhjelmat laboratorioiden ja Eviran välillä olisivat riittävän kehittyneitä.

3.2 Yritysvaikutukset

Evira veloittaisi tieteellisessä kokeessa tuotantoeläimen rehun lisäaineena käytettävän, kyseiseen tarkoitukseen hyväksyttömän, lupahakemuksen käsittelystä muodostuvat kustannukset luvan hakijalta. Luvan myöntämistä koskevan maksun suuruus olisi verrattavissa rehualan toimijan hyväksymispäätöksestä perittävään maksuun, joka voimassaolevan Elintarviketurvallisuusviraston maksullisista suoritteista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen mukaisesti on 62 euroa. Lisäksi Evira voisi periä lupahakemusaineiston käsittelyyn ja arviointiin kuuluvasta ajasta tuntiperusteisen maksun luvan hakijalta. Kyseiset maksut ovat pieniä verrattuna kokeesta kaiken kaikkiaan aiheutuviin kustannuksiin, eivätkä siten muodostuisi esteeksi kokeen suorittamiselle.

Velvoitteesta tutkia lainsäädännön edellyttämät salmonellaomavalvontanäytteet akkreditoitussa tai arvioidussa laboratoriossa koituisi rehualan toimijoille merkittäviä kustannuksia tilanteessa, missä kyseiset näytteet määritetään tällä hetkellä sellaisessa kansallisessa muussa kuin akkreditoitussa laboratoriossa, jolle jatkossa haettaisiin akkreditointia tai arviointia. Mittatekniikan keskuksen FINAS -akkreditointipalveluilta saadun laskelman mukaisesti laboratorion akkreditointi maksaisi ensimmäisten neljän vuoden aikana yhteensä noin 25 000 euroa perustuen työ- ja elinkeinoministeriön asetukseen (1014/2013) Mittatekniikan keskuksen maksullisista suoritteista annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen 4 §:n muuttamisesta. Summa koostuisi ensimmäisenä vuonna hakemus-, perus-, arviointikäynti- sekä päätösmaksusta ja tätä seuraavana kolmena vuonna perusvuosimaksusta ja arviointikäynnin kustannuksista. Mikäli kyseessä olisi laboratorion pätevyyden arviointimenettely, jossa arviointi tulisi suorittaa vähintään kolmen vuoden välein, kustannukseksi tulisi yhteensä noin 15 500 euroa. Summa muodostuisi ensimmäisen vuoden ajalta vastaavasti kuin akkreditoitun laboratorion kyseessä ollessa. Toisena ja kolmantena vuonna ei kustannuksia syntyisi.

Neljäntenä vuonna laboratorio tulisi jälleen arvioida, jolloin kustannuksia syntyisi perusmaksusta, arviointikäynnistä ja lausunnosta. Mikäli kyseessä olisi jo aiemmin esimerkiksi elintarvikelainsäädännön mukaisesti arvioitu omavalvontalaboratorio, mutta jolta puuttuisi arviointi rehusalmonellan osoittamiseen tarkoitetulle määritysmenetelmälle, menetelmän arvioinnista syntyisi kustannuksia yhteensä noin 14 800 euroa ensimmäisten neljän vuoden aikana. Neljäs mahdollinen kustannuksia aiheuttava tilanne syntyisi sellaisen jo akkreditoitun omavalvontalaboratorion tapauksessa, jonka menetelmä salmonellan osoittamiseen ei olisi vielä akkreditoinnin piirissä. Tällaisessa tapauksessa kyseinen menetelmä arvioitaisiin FINASin määräaikasarvioinnin yhteydessä ja kokonaiskustannus 360 euroa syntyisi vain muutospäätöksestä.

Evira vastaisi akkreditoitun tai arvioidun laboratorion hyväksymisestä. Elintarviketurvallisuusviraston maksullisista suoritteista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen mukaisesti elintarvikelain mukaisesti hyväksytyt omavalvontalaboratorion hyväksyntäpäätös maksaa noin 500 euroa. Kustannusta voidaan käyttää suuntaa antavana myös rehulain perusteella annettaviin hyväksyntöihin. Evira vastaisi myös ulkomaalaisen laboratorion nimeämisestä, josta koituisi lupaa hakevalle rehualan toimijalle kustannuksia. Luvan myöntämistä koskevan maksun suuruus olisi verrattavissa rehualan toimijan hyväksymispäätöksestä perittävään maksuun, joka voimassaolevan Elintarviketurvallisuusviraston maksullisista suoritteista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen mukaisesti on 62 euroa.

Velvoite määrittää salmonellaomavalvontanäytteet akkreditoitussa tai arvioidussa laboratoriossa koskee noin 1100 rehualan toimijaa, eli rehuaineiden ja rehuseosten valmistajaa, sisämarkkinakauppatoimijaa, sekä irtorehujaa kuljettavaa kuljetusliikettä ja varastointilaitosta. Velvoitteesta määrittää lainsäädännön edellyttämät salmonellaomavalvontanäytteet akkreditoitussa tai arvioidussa laboratoriossa ei koituisi uusia kustannuksia sellaiselle toimijalle, joka määrittää näytteet jo tällä hetkellä akkreditoitussa laboratoriossa. Rehulain mukaisen yksittäisen salmonel-

laomavalvontanäytteen määrittäminen akkreditoitussa laboratorioissa maksaa nykyisin keskimäärin 31 euroa (sisältäen alv-osuuden).

4 Asian valmistelu

4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Maa- ja metsätalousministeriö toteutti tammikuussa 2012 kyselyn rehun valmistajille, valmistuttajille sekä tuojille. Kyselyyn saatujen vastausten perusteella osalle toimijoista oli epäselvää, mitä rehulain vastuusäännös tarkoittaa ja keihin sitä sovelletaan. Kyselyn tuloksia käytiin läpi Eläintautien torjuntayhdistys ETT ry:n 30 päivänä maaliskuuta 2012 rehualan toimijoille järjestämässä tilaisuudessa. Maa- ja metsätalousministeriön alkuvuonna 2013 tilaamassa selvityksessä arvioidaan vahingonkorvaussäännöksen soveltuvuutta erilaisten toimijoiden välisissä suhteissa, vastuun laajuutta sekä sitä, missä määrin muut olemassa olevat vahingonkorvausjärjestelmät soveltuvat rehulaissa tarkoitettuun vahinkoon. Selvityksen valmistuttua järjestettiin 11 päivänä maaliskuuta 2013 rehualan toimijoille kuulemistilaisuus. Tilaisuuteen osallistui myös siemenkauppa- ja lannoitevalmistesektorin asiantuntijoita.

Rehualan toimijoiden omavalvontalaboratorioihin liittyen järjestettiin asiantuntijatilaisuus 13 päivänä toukokuuta 2013. Keskustelutilaisuuteen osallistui maa- ja metsätalousministeriön edustajien lisäksi rehun valmistajia sekä laboratorioiden ja Eviran asiantuntijoita. Tämän tilaisuuden lisäksi omavalvontalaboratorioiden akkreditointiin ja akkreditointiin rinnastettavaan pätevyysarviointiin liittyvistä kysymyksistä keskusteltiin FINAS-akkreditointipalvelun kanssa 15 päivänä toukokuuta 2013.

Lausuntokierroksen päätyttyä keskusteltiin 24 päivänä syyskuuta 2013 Tullin ja Eviran kanssa Tullin lausuntoon liittyen ja 1 päivänä lokakuuta 2013 järjestettiin rehualan toimijoille yleinen kuulemistilaisuus. Tilaisuuteen osallistui myös siemenkauppa-alan asiantuntija.

4.2 Lausunnot ja niiden huomioonottaminen

Esityksestä on pyydetty lausunto seuraavilta: oikeusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Ålands landskapsregering, aluehallintovirastot, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Terveystieteiden tutkimuslaitos, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT/ kotieläintuotannon tutkimus, Helsingin yliopisto / eläinlääketieteellinen tiedekunta, Helsingin yliopisto/ Maatalous-metsätieteellinen tiedekunta / Maataloustieteiden laitos, FINAS-akkreditointipalvelu, Finanssialan keskusliitto, Tulli, Lihateollisuuden tutkimuskeskus, Elintarviketeollisuusliitto ry, Eläintautien torjuntayhdistys ETT ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund rf, Eurofins Scientific Finland Oy, FinFurlab Oy Ab, Finlactic Oy, Finn-Tack Oy, Flinkenberg Oy Ab, Kemikaalit, Lauttakylän Elintarvikelaboratorio/ Lauttalab, Maintpartner Oy, MetropoliLab, Novalab Oy, Rauman kaupunki ympäristölaboratorio, Viljavuuspalvelu Oy / Savolab, Tullilaboratorio, Alavuden öljynpuristamo Oy, Alvajärven rehu-yhtymä, Avena Nordic Grain Oy, AP-Mylly Oy, A- Rehu Oy, Altia Oyj, Koskenkorvan tehdas, Berner Oy, Best-In Oy, Biofarm Oy, Botnia Grain Oy, Elix Oil Oy, Eläinruokatehdas Lemmikki Oy, Englund Stig, E-P:n Minkinrehu Oy, Farmi Huttula Oy, Farmirehu Tapani Korpela, Fazer Leipomot Oy, Fazer Makeiset Oy, Feedex Oy Ab, Hartwall Oy Ab, Hauhon Myllärit Oy, Hankkija Oy, Hevosfakta Oy, Hilannon Mylly Ky, Hiven Oy, HK Scan Oyj, Honkajoki Oy, Isofarmi Oy, Kankaisten Öljykasvit Oy, Kennelpakaste Oy, Kennel-Rehu Ky, Kinnusen Mylly Oy, Kokkinen Juha, Kokkolan Tilaus-Rahti Oy, Koneurakointi Rami Kivekäs Oy, Korpiahon Hunaja Oy, Kurikan Kivennäis Oy, Kärki-Agri Oy, Marttila Aki, Melica Finland Oy, Movere Oy, Myllyn Paras Oy, Nordic Sugar, Ab Nyko-Frys Oy, Ab Nä-Rö Oy, Olvi Oyj, Oripään Koneasema Oy, Oskutuote Oy, Osuuskunta ItäMaito, Osuuskunta Maitomaa, Osuuskunta Makure, Osuuskunta Perhun ka-

hu, Pohjanmaan Rehujauhatus Oy, Pohjanmaan Rehuässä Oy, Pohjois-Pielaveden Maatalouspalvelu Oy, Pohjolan Luomu Finland Oy, Proteinoil Oy, Raisioagro Oy, RehuX Oy, Rehunsekoittamo Terho Mylly ky, Rehupalvelu Kulmanen, Rehupalvelu Torikka & Isolauri, Sachtleben Pigments Oy, Samuli Simula Oy, Satarehu Oy, Savon Siemen Oy, Oy Sinerbrychoff Ab / Keravan panimo, Stevena Oy, Stl Biofuels Oy, Suomen Viljava Oy, Tarvasjoen Rehupojat Oy, Terjärv Frys Oy Ab, Tilaviljasekoitus OsKa Oy, Torp Frys Ab, Vaasan Akvaarioliike, Valio Oy, Viking Malt Oy, Viljasin Oy, Kalatalouden keskusliitto, Elintarvikealan kuljetusyritykset ry, Logistiikkayritysten Liitto ry, Luomuliitto ry, Maitohygienialiitto ry, ProAgria Keskusten Liitto ry, Agrologien liitto ry, Agronomiliitto ry, Paliskuntain yhdistys, Siipikarjaliitto ry, Suomen Eläinlääkäriiliitto ry, Suomen Eläinsuojeluyhdistysten Liitto ry, Suomen Hippos ry, Suomen Kalankasvattajaliitto ry, Suomen Kuluttajaliitto ry, Suomen Lammasyhdistys ry, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry, Vilja-alan yhteistyöryhmä VYR.

Lausuntoja saatiin yhteensä 31 kappaletta. Lisäksi Euroopan komissio esitti teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY 8 artiklan 2 kohdan mukaisen huomautuksen.

Logistiikkayritysten Liitto ry:llä, Luomuliitto ry:llä, Osuuskunta Itämaidolla, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella, Suomen Hippos ry:llä, Paliskuntain Yhdistyksellä, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksella ja Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ei ollut ehdotukseen huomauttamista ja/tai he kannattivat ehdotusta.

Suurin osa lausunnoista koski vahingonkorvauspykälää. Lausunnonantajista Hankki- ja Oy, Elintarvikealan kuljetusyritykset ry, Elintarviketeollisuusliitto ry, Eläintautien torjuntayhdistys ETT ry, Kinnusen Mylly Oy, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos ja Suomen Kalankasvattajaliitto ry pitivät lain 48 §:ään esitettyjä muutoksia kannatettavina. Sosiaali- ja terveysministeriö piti kannatettava, että pykälää sovelletaan laajalti eri toimijoihin, mutta toivoi täsmennystä vahingon-

korvausvelvollisuudesta vapautumista koskevaan kohtaan. Raisioagro Oy katsoi voimassaolevan lain tulkinnan selkeytyneen, mutta totesi, ettei sovittelu saisi johtaa lähtökohtaisesti erilaiseen vastuuseen erikokoisilla toimijoilla ja esitti pakottavuudesta luopumista. Maataloustuottajain Keskusliitto MTK ry ja Helsingin yliopiston Maataloustieteiden laitos vastaavasti katsoivat sovitte- lussääntöjen synnyttävän tulkinnallisia ongelmia ja Svenska lantbruksproducenternas centralförbund rf esitti sen heikentävän ankar- an vastuun periaatetta. Kinnusen Mylly Oy ja Hankkija Oy esittivät vahingonkorvaus- kustannusten jakamista muiden toimijoiden tai valtion kesken. Raisioagro Oy ja Siemen- kauppiaitten Yhdistys ry totesivat, ettei vas- tuusäännös saisi asettaa kotimaisia ja ulko- maisia toimijoita eri asemaan. Elintarvike- turvallisuusvirasto Evira, Siemenkauppiaitten yhdistys ry, Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja Finanssialan Keskus- liitto nostivat esille vastuun kohdentamiseen silloin, kun rehu on ostettu jälleenmyyjältä. Siemenkauppiaitten yhdistys ry kiinnitti myös huomiota siihen, että ankara vastuu johtaa toiminnan keskittymiseen. Raisioagro Oy kiinnitti huomiota vakuutusten ottamisen laajuuteen ja Siemenkauppiaitten Yhdistys ry sovittelun vaikutukseen vakuutusten hinnoit- teluun. Oikeusministeriö korosti, että sovitte- lun sovellettavuutta elinkeinonharjoittajien välillä tulisi korostaa. Evira totesi pakotta- vuutta koskevan lisäyksen olevan vain in- formatiivinen ja Finanssialan Keskusliitto sovittelun olevan mahdollista ilman lakiin otettua lisäystä.

Laboratorioihin liittyen Elintarviketurvalli- suusvirasto Evira esitti, että kotimaassa si- jaitsevalta viralliselta laboratoriolta ei tulisi vaatia Eviran hyväksyntää. Evira perusteli näkemystään menettelyn eriarvoisuudella ul- komaalaisen viranomaislaboratorion ni- meämiseen verrattuna. Edelleen Evira katsoi, että äkillisessä kriisitilanteessa laboratorion hyväksymisvaatimus saattaa hidastaa val- vonnan toimenpiteitä ja vaarantaa määritys- ten tekemisen. FINAS-akkreditointipalvelu huomautti, että Eviralle annettu mahdollisuus hyväksyä laboratorio, vaikka se ei täyttäisi kaikkia vaatimuksia, saattaa olla epätasa- arvoista ja johtaa tulkinnanvaraisuuksiin. Se

myös katsoi, että ehdotettu puolentoista vuoden siirtymäaika laboratorion akkreditointiin valmistautumiseen ja prosessin läpiviemiseen saattaa olla liian lyhyt. FINAS- akkreditointipalvelu toi myös esiin, että akkreditoinnin kustannukset on ilmoitettu liian yksityiskohdaisesti ja että kustannukset perustuvat aina voimassaolevaan asetukseen. Fin FurLab Oy Ab katsoi, että standardin ISO/IEC 17025 täyttäviä laboratorioita on Suomessa jo riittävästi ja että laboratorio tulisi hyväksyä vasta kun se täyttää kaikki standardin vaatimukset. Fin FurLab Oy Ab piti myös siirtymäaikaa tarpeettoman pitkänä. Ålands landskapsregering toi esiin, ettei Ahvenanmaalla ole akkreditoitua laboratorioita. Työ- ja elinkeinoministeriö esitti komission lausunnon mukaisen näkemyksen.

Rehun lisäaineisiin liittyen Helsingin yliopiston Maataloustieteen laitos, Eläinlääketieteellinen tiedekunta ja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos pitivät lain 10 §:ään esitetyjä muutoksia kannatettavina ja tilannetta selkeyttävinä. Oikeusministeriö esitti tarkennuksia ”tuotantoeläin” ja ”eläin” sanojen käyttöön ja soveltamisalan määrittelyyn samoin kuin Elintarviketurvallisuusvirasto Evira. Lisäksi Evira esitti tarpeen säätää tarkemmin sen tehtävästä luvan myöntämisessä, lupahakemusprosessista ja luvan peruuttamisesta. Ålands landskapsregering toi esiin, ettei Ahvenanmaalla ole Eviraan verrattavaa kompetenssia.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund rf ja Elintarviketeollisuusliitto ry pitivät hyvänä lakiin kotieläintuottajalle lisättyä velvoitetta, jonka mukaisesti tuottajan pitäisi ilmoittaa rehua valmistavalla toimijalla virallisesta salmonellatartuntaepäilystä tai todetusta salmonellatartunnasta. Eläintautien torjuntayhdistys ETT ry katsoi, että kyseinen velvollisuus tulisi säätää myös sen virkaeläinlääkärin tehtäväksi, joka tekee tartuntapitopaikalle taudin leviämisen estämiseksi annettavan päätöksen.

Elintarviketeollisuusliitto ry esitti lakiin lisäystä viranomaisjohtoisen asiantuntijaeli-

men perustamisesta salmonellaepidemian sattuessa ja Eläintautien torjuntayhdistys ETT ry velvoitetta rehun markkinoijalle ilmoittaa rehun käyttäjälle, mikäli toimitettu rehu ei täytä rehujen turvallisuutta koskevia vaatimuksia tai omavalvonnassa todetaan poikkeavuuksia. Tulli huomautti, että Tullilaitoksesta on tullut Tulli-niminen viranomainen 1.1.2013 ja oikea nimi tulisi näin ollen päivittää lakiin. Lisäksi Tulli kiinnitti huomioita sellaisiin keskeisiin määritelmiin, jotka ovat erilaisia rehu- ja yleisessä markkina- ja valvontalainsäädännössä ja katsoi, että Tulli valvoo rehujen maahantuontia, maastavientä ja kauttakuljetusta tullilainsäädännön perusteella, eikä Eviran ohella.

Euroopan komissio katsoi, että lakiluonnoksesta, ja Suomen viranomaisen vastauksesta komission esittämään lisätietopyyntöön, ei käy selvästi ilmi, tunnustetaanko muiden jäsenvaltioiden hyväksytyjen laboratorioiden tutkimustulokset vastavuoroisesti ja miten tässä yhteydessä varmistetaan, että jo tehtyjä tutkimuksia ja tarkastuksia ei toisteta. Komissio huomautti, että muiden jäsenvaltioiden hyväksytyjen laboratorioiden tutkimustulosten tunnustamatta jättäminen ja jo tehtyjen tutkimusten ja tarkastusten päällekkäisyys rikkovat selvästi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 34 artiklaa. Komissio katsoi myös, että jäsenvaltiot eivät voi vaatia Euroopan unionin tasolla yhdenmukaistettujen, oikeudellisesti sitomattomien standardien soveltamista.

Rehulakimuutosluonnokseen saatujen lausuntojen perusteella todettiin, että rehulain vahingonkorvausvelvollisuutta koskevan 48 §:n valmistelua on tarkoituksenmukaisempaa jatkaa huomioiden kokonaisvaltaisesti myös lannoitevalmiste- ja siemenkauppalainsäädäntö, joissa on vastaavantyyppinen vahingonkorvaussäännös. Näin ollen kyseiseen rehulain pykälään ei tässä vaiheessa esitetä muutosta. Muut lausunnoissa ja Euroopan komission huomiosta esitetyt huomautukset on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon ehdotusta viimeisteltäessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

2 §. *Soveltamisala.* Pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että soveltamisalaa laajennetaan kattamaan aineet, joita käytetään lisäaineena tieteellisiin tarkoituksiin tehtävässä kokeessa tuotantoeläinten ruokinnassa siltä osin kuin kyse on luvan myöntämisestä tällaisiin kokeisiin. Luvan hakemisesta ja luvan myöntämisestä säädetäisiin pykälässä 10 a, ja kokeen keskeyttämisestä säädetäisiin pykälässä 10 b. Eläinten ruokinnassa saa käyttää vain kyseiseen tarkoitukseen hyväksytyjä rehun lisäaineita. Rehun lisäaineet hyväksytään unionin tasolla eläinlajeittain ja -ryhmittäin sekä käyttötarkoituksen perusteella funktionaalisiin ryhmiin. Lisäaineasetuksen mukaisesti kansallisesti voidaan sallia ei-hyväksytyjen lisäaineiden käyttö tieteellisissä kokeissa, kun tällaisen käytön valvonta on järjestetty. Lakia ei edelleenkaan sovellettaisi muihin rehuihin, joita käytetään tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten ruokinnassa, jos kokeen tarkoitus sitä edellyttää. Aiemmin pykälässä ollut maininta koe-eläinlaista siirrettäisiin pykälään 4.

3 §. *Euroopan unionin rehulainsäädäntö.* Pykälässä täsmennettäisiin kohdassa 4) mainitun asetuksen suluissa annettua nimeä poistamalla siitä etuliite "EY" tarpeettomana. Pykälään lisättäisiin uutena kohta 14 liittyen luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 2092/91 kumoamisesta annettuun neuvoston asetukseen (EY) N:o 834/2007.

4 §. *Suhde muuhun lainsäädäntöön.* Pykälästä poistettaisiin viittaus eläintautilakiin (55/1980). Eläinperäisten rehujen hygieenisen laadun turvaamisesta säädetään sivutuoteasetuksessa. Maa- ja metsätalousministeriössä valmistellaan parhaillaan myös lakia eläimistä saatavista sivutuotteista. Pykälään lisättäisiin viittaus tieteellisiin ja opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annettuun lakiin (497/2013), jolla kumottiin aiempi koe-eläinlaki (62/2006). Kyseisen lain mukaisesti hankkeen/kokeen saa toteuttaa lääkkeiden, elintarvikkeiden, rehujen ja

muiden aineiden tai tuotteiden kehittämisen, valmistuksen tai niiden laadun, tehokkuuden ja turvallisuuden testauksen yhteydessä.

5 §. *Määritelmät.* Pykälään on koottu laissa esiintyvien käsitteiden määritelmiä. Lakiin tuotaisiin määritelmät, jotka tällä hetkellä mainitaan maa- ja metsätalousministeriön alemmanasteisessa lainsäädännössä, mutta jotka esiintyvät myös rehulain pykälissä. Sana laadunvarmistus korvattaisiin sanalla omavalvonta, joka kertoo yksiselitteisesti toiminnan luonteen ja on vakiintunut käytäntöön. Omavalvonnalla tarkoitettaisiin rehualan toimijan omaa valvontajärjestelmää, jolla toimija pyrkii varmistamaan, että rehu ja sen käsittely täyttää niille asetetut vaatimukset. Uusi määritelmä olisi tuotantoeläin, jolla tarkoitettaisiin sivutuoteasetuksen 1 jakson 3 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua tuotantoeläintä.

6 §. *Rehujen yleiset laatuvaatimukset.* Pykälään päivitetäisiin sana unioni sanan yhteisö tilalle. Pykälään myös lisättäisiin yksiselitteinen maininta siitä, ettei rehu saa sisältää salmonellaa. Haitallisten aineiden ja tuotteiden suurimmista sallituista pitoisuuksista rehuissa säädetään nykyisin komission asetuksilla direktiivien sijaan. Näin ollen kansallinen tarve säätää asiasta maa- ja metsätalousministeriön asetuksella on poistunut.

9 §. *Erityisravinnoksi tarkoitettut rehut.* Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti. Erityisravinnoksi tarkoitetuista rehuista on säädetty komission direktiivillä, jonka nojalla erityisravinnoksi tarkoitetuista rehuista on annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (1158/2011) Uusista erityisravinnoksi tarkoitetuista rehuista säädetään nykyisin komission asetuksilla direktiivien sijaan. Näin ollen kansallinen tarve säätää niistä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella on poistunut. Erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen hyväksymisen edellytyksistä säädetäisiin jatkossakin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

10 §. *Rehun lisäaineet.* Lisäaineasetuksella säädetään rehun lisäaineiden turvallisuusarvioinnista, hyväksymisestä ja merkinnöistä.

Lisäaineiden riskinarviointi tehdään Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) toimesta. Hyväksynnän myöntämistä koskeva käsittely tapahtuu keskitetysti unionitasolla sääntelykomiteamenettelyssä. Vain sellaisia rehun lisäaineita saa saattaa markkinoille, käyttää rehujen valmistukseen ja eläinten ruokintaan sekä tuoda, jotka ovat hyväksytyt lisäaineasetuksen mukaisesti.

Pykälän 1 momentin sananmuotoa lyhennettäisiin ja ”EY” jätettäisiin tarpeettomana pois, koska kansallinen lisäaineasetus on kumottu, eikä näin ollen ole enää tarve tehdä eroa kansallisen ja Euroopan unionin lisäaineasetuksen välillä. Pykälään lisättäisiin ne lisäaineasetuksen artiklat, joissa hyväksymisestä ja markkinoille saattamisesta säädetään. Pykälän 2 momentti poistettaisiin tarpeettomana.

10 a §. *Lupa käyttää hyväksymätöntä rehun lisäainetta.* Uudessa pykälässä säädettäisiin ei-hyväksytyjen lisäaineiden käytön edellytyksistä tuotantoeläimille tehtävissä tieteellisissä kokeissa.

Rehun lisäaineiden hyväksyntä edellyttää niiden tehokkuuden osoittamista kohde-eläimillä. Tämä puolestaan edellyttää, että aineita, joita ei ole hyväksytty kyseiseen tarkoitukseen käytetään lisäaineena tieteellisissä kokeissa eläinten rehuissa. Lisäaineasetuksen mukaan jäsenvaltiot voivat sallia tällaiset kokeet, kun ne suoritetaan lisäainehakemusohjeiden mukaisesti ja kun kokeiden riittävä valvonta on varmistettu. Hakemusohjeet on annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä hakemusten laadinnan ja esittämisen sekä rehun lisäaineiden arvioinnin ja hyväksymisen osalta annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 429/2008.

Pykälän 1 momentissa velvoitettaisiin kokeesta vastaava rehualan toimija hakemaan Eviralta lupaa ei-hyväksytyin lisäaineen käytölle tuotantoeläinten ruokinnassa tieteellisessä kokeessa. Lupa voisi koskea lisäaineasetuksen mukaisesti kemiallisia aineita, mikro-organismeja ja valmisteita, kuten entsyymejä. Kokeesta vastaava toimija voisi olla esimerkiksi tutkittavan aineen valmistaja, markkinoille saattaja tai kokeen järjestämisestä ja eläinten ruokinnasta vastaava tutki-

muslaitos. Evira voisi myöntää luvan käyttää ainetta, jonka hyväksyntähakemukseen vaaditaan tehokkuuden osoittamista kyseisellä eläinlajilla. Kokeesta ei tulisi aiheutua haitallisia vaikutuksia eläimille, ihmisille tai ympäristölle.

Pykälän 2 momentin mukaan nimetyn luvan hakijan olisi hakemuksessa annettava yksityiskohtaiset tiedot käytettävästä aineesta, sen käyttötarkoituksesta, kokeessa käytettävistä eläimistä, koeasetelmasta ja kokeen kestosta.

Pykälän 3 momentin mukaan tarkempia säännöksiä lupahakemusmenettelystä ja lupahakemuksen sisällöstä annettaisiin jatkossa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Luvan myöntämisen edellytyksiä olisivat yksityiskohtaiset tiedot tutkittavasta aineesta, kuten sen turvallisuuteen liittyvät aiemmat tutkimukset ja mahdolliset hyväksynnät muille kuin kokeessa käytettävälle eläimille. Hakemuksessa tulisi olla koesuunnitelma, josta ilmenee myös aineen käyttömäärä, kokeessa käytettävien eläinten määrä, sovellettava tilastollinen malli ja tulosten julkaisu-suunnitelma, joiden perusteella luvan myöntämisestä voidaan päättää.

10 b §. *Tieteellisen kokeen keskeyttäminen.* Uudessa pykälässä säädettäisiin edellä 10 a pykälässä tarkoitettua kokeen keskeyttämisestä. Kokeesta vastaava velvoitettaisiin keskeyttämään kokeen suorittamiseen, jos siinä ilmenee, että tutkittavalla aineella on haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön. Kokeesta vastaava velvoitettaisiin myös ilmoittamaan asiasta Eviralle.

11 §. *Muuntogeeniset rehut.* Pykälästä poistettaisiin viittaus gmo-jäljitettävyyso-asetukseen sekä lisättäisiin ne gmelintarvike- ja rehuasetuksen artiklat, joissa muuntogeenisten rehujen hyväksymisestä ja markkinoille saattamisesta säädetään. Muutos olisi johdonmukainen 10 §:n tehdyn muutoksen kanssa.

17 §. *Toiminnan järjestäminen.* Pykälän 4 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä rehujen käsittely-, käyttö-, kuljetus- ja varastointivaatimuksista sekä toimijoiden laadunvarmistuksesta ja laadunvarmistuksessa tehtävistä tutkimuksista. Lisäksi

ehdotettaisiin, että tarkempia säännöksiä voisi antaa sellaisista toimenpiteistä, jotka toimijan on suoritettava, mikäli hän havaitsee määräysten vastaista rehua. Määräysten vastaista rehua olisi esimerkiksi salmonellan saastuttama rehu. Termi laadunvarmistus korvattaisiin termillä omavalvonta.

18 §. Rehualan toimijan ilmoitusvelvollisuus. Pykälän otsikko muutettaisiin, jotta siitä yksiselitteisesti kävisi ilmi, että pykälän säännökset koskevat rehualan toimijaa.

19 §. Tietojen kirjaamisesta ja jäljitettävyyttä koskevat vaatimukset. Pykälän valtuutus-säännöksiin lisättäisiin, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös tietojen säilytystä, kuten kirjanpidon minimisäilytysaikaa koskien.

20 §. Rehualan toimijan hyväksyminen. Pykälän 1 momentin mukaan tiettyjen rehuhygieniasetuksessa tai TSE -asetuksessa säädettyjä toimintoja harjoittavien sekä lääkerehua valmistavien ja markkinoille saattavien rehualan toimijoiden olisi oltava valvontaviranomaisen hyväksymiä ennen toiminnan aloittamista tai toimintojen olennaista muuttamista. Hyväksyntää tulisi hakea kullekin uudelle toiminnalle. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi viittaus rehuhygieniasetuksen liitteeseen II. Liitteen II kohdan "toimitilat ja laitteisto" 10 alakohdassa mainittua toimintaa harjoittavan toimijan tulee olla hyväksytty, mikäli ne saattavat rehuksi käytettäviä tuotteita markkinoille. Kohdassa mainitaan seuraavat toiminnat: raaka-kasviöljyjen jalostus lukuun ottamatta toimijoita, jotka kuuluvat asetuksen (EY) 852/2004 soveltamisalaan, rasvahappojen öljykemiallinen valmistus, biodieselin valmistus sekä rasvojen sekoittaminen. Pykälään lisättäisiin myös viittaus markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 8 artiklan 2 kohtaan. Kyseisen kohdan mukaisesti käytettäessä tiettyjä rehun lisäaineita, kuten A- ja D- vitamiinia, kuparia tai seleeniä korkeina pitoisuuksina erityisravinnoksi tarkoitettun rehun valmistukseen, tulee kyseisen rehun valmistajan olla rehuhygieniasetuksen 10 artiklan mukaisesti hyväksytty. Pykälään lisättäisiin myös viittaus markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen VIII kohtaan 1. Kyseisen kohdan mukaisesti sellaista ainetta (rehua),

jossa haitallisten aineiden pitoisuus ylittyy, voidaan käyttää rehuna ainoastaan hyväksytyssä puhdistuslaitoksessa suoritettujen käsittelyn jälkeen. Haitallisella aineella tarkoitettaisiin direktiivin 2002/32/EY mukaisia haitallisia aineita, eikä velvoite täten koskisi esimerkiksi salmonellabakteerin saastuttamaa rehua.

21 §. Rehualan toimijan tiedonantovelvollisuus. Pykälään ehdotetaan muutettavaksi sana laadunvarmistuksessa sanaksi omavalvonnassa. Toimijan olisi ilmoitettava rehun vastaanotossa, valmistuksessa, varastoinnissa, lastauksessa tai muussa vastaavassa toiminnassa havaitusta haitallisten aineiden, tuotteiden tai eliöiden enimmäispitoisuuksien ylittymisestä välittömästi Elintarviketurvallisuusvirastolle. Ilmoitusvelvollisuus koskisi täten myös esimerkiksi tehtaan piha-alueella sijaitsevasta varastosta tehtyä salmonellabakteerilöydystä. Rehun markkinoille saattanut toimija olisi myös ilmoitusvelvollinen rehun hankkineelle toimijalle tilanteessa, missä markkinoille saatetussa rehussa havaitaan salmonellabakteeri. Ilmoitusvelvollisuuksista on aiemmin säädetty maa- ja metsätalousministeriön alemmanasteisessa säädöksessä.

Uutena ehdotetaan lisättäväksi velvoite rehun käyttäjälle ilmoittaa välittömästi rehun valmistajalle eläintunnistusjärjestelmästä annetun lain (238/2010) 5 §:n 9 kohdassa tarkoitettulle pitopaikalle eläintautilain (441/2013) 23 §:n nojalla annetusta päätöksestä taudin leviämisen estämiseksi. Ilmoitusvelvollisuus koskee päätöstä, joka on annettu todetun taikka virallisesti epäillyn salmonellatartunnan johdosta. Rehuketjun salmonellatartunnan kannalta on tärkeää, että tieto tartunnasta välittyy rehua valmistavalle toimijalle. Näin voidaan ennaltaehkäistä esimerkiksi rehukuljetusten mukana mahdollisesti leviävät tartunnat tilalta rehutehtaalle.

Pykälään lisättäisiin myös velvoite rehualan toimijalle viivytyksettä ilmoittaa Eviaraan määräysten vastaiseen rehuun viittaavista tutkimustuloksista silloin, kun 25 §:ssä tarkoitettujen salmonellaomavalvontanäytteet on tutkittu 28 b §:ssä tarkoitettussa ulkomaalaisessa laboratorioissa. Rehualan toimijan olisi myös ohjeistettava kyseinen laboratorio 28 §:ssä tarkoitettuihin ilmoitusten, kuten zoonosien seurantaan ja valvontaan liittyvien

tutkimustulosten sekä yhteenvetojen, kuten salmonellaomavalvontanäytteiden tutkimusten ja tulosten lähettämiseen.

23 §. Valvontaviranomaiset. Pykälän 3 momentissa sana Tullilaitos ehdotetaan muutettavaksi sanaksi Tulli. Vuoden 2013 alusta alkaen Tullihallituksesta, sen alaisista viidestä tullipiiristä ja Tullilaboratoriosta muodostui yksi Tulli-niminen viranomainen.

25 §. Näytteiden tutkiminen. Pykälään ehdotetaan kahta uutta momenttia. Ensimmäisen uuden momentin (2 momentti) mukaisesti salmonellaomavalvontaan kuuluvat näytteet olisi tutkittava hyväksytyssä omavalvontalaboratoriossa, viranomaisnäytteitä tutki- maan hyväksytyssä laboratoriossa tai kansallisessa vertailulaboratoriossa. Salmonellaomavalvontaan kuuluvilla näytteillä tarkoitetaan maa- ja metsätalousministeriön alemmanasteisessa lainsäädännössä säädettyjä omavalvontanäytteitä.

Toisessa uudessa momentissa (3 momentti) viitattaisiin rehuhygieniasetukseen. Rehu- alan toimijan velvollisuudesta tutkia rasvat, öljyt ja niistä saadut tuotteet dioksiinien ja dioksiinien kaltaisten PCB-yhdisteiden varalta säädetään rehuhygieniasetuksen muutok- sessa (EU) N:o 225/2012. Asetuksen mukai- sesti näytteet on tutkittava akkreditoitussa laboratoriossa.

27 §. Hyväksytyt laboratoriot. Pykälän 1 momentin mukaan Evira vastaisi jatkossa myös omavalvontalaboratorioiden hyväksy- misestä.

Pykälän 2 momentissa kuvataan, millä edellytyksillä omavalvontanäytteitä tutkivat laboratoriot voitaisiin hyväksyä. Hyväksyn- nän edellytysten täyttyminen olisi osoitettava Mittatekniikan keskuksen akkreditointiyksi- kön (FINAS) tekemän akkreditoinnin tai pä- tevydestä antaman lausunnon perusteella sen mukaan kuin vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyuden toteamisesta annetussa laissa (920/2005) säädetään. Ky- seisen lain 6 §:n 2 momentin mukaisesti: *ak- kreditoinnin edellytyksenä on, että arvioin- tielimen organisaatio, henkilöstö, johtamis- ja laatujärjestelmä, sisäinen valvonta sekä vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelu ovat asianmukaisia ottaen huomioon 1 mo- mentin nojalla käyttöön otetut arviointiperus- teet.* Laboratorio voitaisiin hyväksyä, jos se

täyttää ISO/IEC 17025 standardin vaatimuk- set. Arvioitun laboratorion tulisi pyytää toi- mielimeltä pätevyuden arviointia kolmen vuoden välein tai, jos Evira pitää tarpeellise- na, aikaisemmin.

Pykälän 4 momentin mukaisesti Eviralle jäisi päätäntävalta laboratorion hyväksymi- sestä siinäkin tapauksessa, etteivät standardin ISO/IEC 17025 kaikki vaatimukset täytyisi. Mahdollisuus koskisi kuitenkin vain sellaisia tapauksia, joissa laboratorion tutkimustulos- ten luotettavuus ei vaarannu ja standardin vaatimukset täyttyvät Eviran antaman määrä- ajan kuluessa. Laboratorion tulisi hakea lo- pullista hyväksyntää puutteiden korjaamisen jälkeen.

Pykälän 6 momentin mukaan valtioneuvos- ton asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin laboratorioden laatujärjestelmille asetettavista vaatimuksista ja muista laboratorioden hyväksymisen edellyttämistä vaatimuksista.

28 §. Hyväksytyjen laboratorioden ilmoit- tusvelvollisuus. Pykälään lisättäisiin uusi 1 momentti, koskien hyväksytyjen laboratorio- iden velvollisuutta ilmoittaa määräysten vastaiseen rehuun liittyvistä tutkimustulok- sista viivytyksettä näytteen määrityksen toi- meksiantajalle. Zoonoosien seurantaan ja valvontaan liittyen lisättäisiin velvoite toimit- taa mikrobikantojen lisäksi myös näytteet kansalliseen vertailulaboratorioon.

Hyväksytyt laboratorion olisi myös toimi- tettava Eviran pyynnöstä sille yhteenvedo- tekemistään ehdotetussa 25 §:n 1 ja 2 momen- tissa tarkoitetuista tutkimuksista ja niiden tu- loksista.

Pykälän 5 momentin mukaan valtioneuvos- ton asetuksella säädettäisiin yksityiskohtai- semmin siitä, mitä tietoja ilmoitukset ja yh- teenvedot sisältäisivät sekä milloin ja miten ne laboratoriossa toimitettaisiin. Edellä mai- nituista on aiemmin säädetty maa- ja metsä- talousministeriön asetuksella, mutta valtio- neuvoston asetuksella säätäminen olisi tar- koituksenmukaisempaa, koska tällöin sään- nökset niin rehulain, elintarvikelain kuin ter- veydensuojelulain nojalla tutkimuksia teke- vistä laboratorioista olisivat yhdessä säädök- sessä.

28 a §. Kansallisen vertailulaboratorion ilmoitusvelvollisuus. Pykälä olisi uusi, mutta vastaisi pääsääntöisesti sisällöltään voimassa

olevan lain 28 §:ssä säädettyä. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen nimi päivitetäisiin Kansanterveyslaitoksen tilalle. Kansanterveyslaitos ja sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus (Stakes) yhdistyivät 1 päivänä tammikuuta 2009 Terveyden ja hyvinvoinnin laitokseksi.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin kansalliselle vertailulaboratoriolle velvollisuus toimittaa Eviralle tiedot myös 28 pykälän 2 momentissa tarkoitetuista näytteistä.

Pykälän 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säädöksiä siitä, mitä tietoja ilmoitukset ja yhteenvedot sisältäisivät sekä milloin ja miten ne laboratorion toimittaisiin.

28 b §. Nimetyt laboratoriot. Pykälä olisi uusi. Pykälän mukaan rehualan toimija voisi käyttää 25 §:ssä tarkoitettujen lainsäädännön edellyttämien salmonellaomavalvontanäytteiden tutkimiseen myös Eviran nimeämää ulkomaalaista laboratoriota.

Pykälän 2 momentin mukaan Evira nimeäisi edellä 1 momentissa tarkoitettua laboratorion rehualan toimijan hakemuksesta. Evira voisi nimetä laboratorion, mikäli se täyttää salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonoosien aiheuttajien valvonnasta annetun asetuksen (EY) N:o 2160/2003 12 artiklan 1 kohdan vaatimukset EN/ISO-standardin täyttävästä laadunvarmistusjärjestelmästä. Mikäli laboratorio on valvonta-asetuksen mukainen kyseisen maan viranomaislaboratorio, tai laboratorio täyttää valvonta-asetuksen 12 artiklan 2 kohdassa säädetyt vaatimukset, erillistä nimeämismenettelyä ei vaadittaisi. Kyseisten laboratorion katsottaisiin automaattisesti täyttävän tässä pykälässä säädetyt vaatimukset.

Pykälän 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin laboratorion nimeämistä koskevista hakemusmenettelyistä ja laboratorion nimeämisestä.

31 §. Saapumisilmoitus ja näytteenotto sisämarkkinakaupassa. Lain 31 § ehdotetaan poistettavaksi kokonaan. Sisämarkkinakaupparehujen näytteenotosta vastaavat rehualan toimijat osana omavalvontasuunnitelmaansa.

32 §. Ennakkoilmoitus ja näytteenotto maahantuotavasta rehusta. Pykälään ehdote-

taan lisättäväksi momentti, jossa säädetään niistä tiedoista, jotka toimijan tulee ennakkoilmoituksessa esittää. Kyseisistä tiedoista säädetään tällä hetkellä maa- ja metsätalousministeriön alemmanasteisessa lainsäädännössä. Valtuutusta antaa tarkempia säännöksiä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella tarkennetaan.

34 §. Tarkastus- ja tiedonsaantioikeus. Pykälään päivitetäisiin sana unioni sanan yhteisö tilalle ja kotirauhan suojat tarkennettaisiin koskemaan kaikenlaisia pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviä tiloja. Kotirauhan piiriin eivät kuuluisi esimerkiksi tilan piha- tai varasto- ja tuotantorakennukset.

36 §. Valvontarekisteri. Pykälää muutettaisiin säätämällä Eviralle velvoite pitää valvontarekisteriä myös 28 b §:ssä tarkoitetuista Eviran nimeämistä laboratorioista. Lisäys on tarpeen, jotta kaikki rehualan toimijoiden salmonellaomavalvonnassa käyttämät laboratoriot olisivat rekisterissä.

37 §. Valvontarekisteriin merkittävät tiedot. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin myös ne tiedot, jotka Eviran nimeämistä laboratorioista olisi tarpeen merkitä valvontarekisteriin. Pykälän 2 momentin 2 kohtaa muutettaisiin siten, että valvontarekisteriin merkittäisiin kaikki määritysmenetelmät pykälässä 27 säädetty huomioiden.

Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi laboratorioihin liittyen siten, että tiedot rekisteriin merkityistä laboratorioista poistettaisiin kolmen vuoden kuluessa siitä, kun laboratorio on ilmoittanut valvontaviranomaiselle toimintansa lopettamisesta tai valvontaviranomaisen tietoon on tullut, että toiminta on loppunut henkilötietolaissa (532/1999) säädettyjen periaatteiden mukaisesti.

38 §. Valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan tiedonantovelvollisuus. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen nimi päivitetäisiin Kansanterveyslaitoksen tilalle.

41 §. Kielto. Pykälään päivitetäisiin sana unioni sanan yhteisö tilalle. Pykälän 3 momentissa korvattaisiin sana määräaikainen sanalla väliaikainen. Lisäksi tarkennettaisiin väliaikaisen kiellon voimassaoloa. Kiellon on tarkoitus olla voimassa niin kauan, kuin epäkohta on olemassa.

42 §. *Rehun uudelleen käsittely, hävittäminen ja palauttaminen.* Pykälään ehdotetaan muutettavaksi sana lähettäjämaa sanaksi lähettämaa. Muutos on tekninen.

44 a §. *Laboratorion nimeämisen peruuttaminen.* Pykälä olisi uusi, mutta vastaisi pitkälti hyväksytyin laboratorion hyväksymisen peruuttamista koskevaa menettelyä. Pykälän 1 momentin mukaan Eviran tulisi peruuttaa laboratorion nimeäminen nimeämistä hakee- neen toimijan pyynnöstä tai jos Eviran tietoon tulee, että laboratorio lopettaa toiminnan.

Pykälän 2 momentin mukaan Evira voisi peruuttaa laboratorion nimeämisen, jos Eviran tietoon tulee, että laboratorio ei enää täytä 27 §:ssä nimeämiseksi asetettuja vaatimuksia, tai laboratorio rikkoo muita tämän lain ja sen nojalla annettuja vaatimuksia.

Jos laboratorion toiminnassa havaittu puute on sellainen, että se voi vaarantaa tutkimustulosten luotettavuuden, Evira voisi peruuttaa hyväksymisen jo asian käsittelyn vaatimaksi ajaksi. Tällainen puute olisi esimerkiksi akkreditoinnin laiminlyöminen.

44 b §. *Luvan peruuttaminen.* Uudessa pykälässä säädettäisiin 10 a §:ssä tarkoitetun luvan peruuttamisesta. Evira voisi perua luvan käyttää tuotantoeläinten rehun lisäaineena ainetta, jota kyseiseen tarkoitukseen ei ole hyväksytty, jos ilmenee, että 10 a pykälässä tarkoitettu luvanhaltija rikkoo olennaisella tavalla lupaehtoja. Tällaisia rikkomuksia voisivat olla harhaanjohtavat tiedot tutkittavasta aineesta tai merkittävä poikkeaminen hakemuksessa olleesta koesuunnitelmasta, kuten aineen syöttäminen muille kuin hakemuksessa mainituille eläimille.

46 §. *Rangaistussäännös.* Pykälän 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi sana ”tuottaa” ja pykälää muutettavaksi siten, että eri kohtien pykäläviittaukset säilyisivät oikeina. Kohdasta 1 poistettaisiin viittaus pykälään 8, sillä pykälä 8 koskien erityisiä rehuaineita on kumottu lailla 34/2011. Kohtaan 6 lisättäisiin myös viittaus pykälään 14 koskien yleisiä tietoja, jotka rehusta tulee antaa. Edelleen lisättäisiin kokonaan uusi kohta 7, jossa viitattaisiin 15 a §:ään. Pykälä 15 a koskee rehujen pakkausmerkintöjä ja asiasta on säädetty lailla 34/2011. Nykyisestä kohdasta 7 tulisi kohta 8. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi myös

uusi kohta 9 ja alakohdat a-m lain valmisteluvaiheessa oikeusministeriön kanssa käydyn keskustelun perusteella.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Lakiin ehdotetaan valtuuksia, joilla maa- ja metsätalousministeriö päättäisi tarkemmin tieteellisessä kokeessa rehun lisäaineena käytettävän aineen käyttöä koskevista erityisedellytyksistä, rehualan toimijan tiedonantovelvollisuuksista ja hakemusmenettelystä nimettyyn laboratorioon liittyen sekä nimitetyn laboratorion nimeämismenettelystä.

Valtioneuvoston asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä hyväksytyjä laboratorioita kuvaavista standardeista, laboratorioden laatujärjestelmille asetettavista vaatimuksista ja muista laboratorioden hyväksymisen vaatimuksista sekä laboratorion toimittamien yhteenvetojen sisällöstä ja toimittamisesta sekä mikrobikantojen lähettämisestä.

3 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan keuhäl- lä 2014. Omavalvontalaboratorioiden tulisi olla Eviran hyväksymiä puolentoista vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Lakiehdotuksen 10 a § koskee lupaa käyttää hyväksymätöntä rehun lisäainetta. Esityksen mukaan rehualan toimijan, joka aikoo käyttää tieteellisessä kokeessa tuotantoeläimen ruokinnassa lisäaineena ainetta, jota ei ole hyväksytty kyseiseen tarkoitukseen, tulee hakea lupa käytölle Elintarviketurvallisuusvirastolta. Lupa myönnetään, jos arvioidaan, ettei kokeesta ole todennäköisiä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön.

Ehdotetun 27 §:n mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyy viranomaisnäytteitä tutkivan laboratorion ja omavalvontalaboratorion hakemuksesta. Hyväksytylle laboratoriolle voidaan ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle aiheutuvien vaarojen ennaltaehkäisemiseksi asettaa toimintaa

koskevia vaatimuksia, rajoituksia tai muita ehtoja.

Ehdotetun 28 b §:n mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto voi nimetä toimijan hakemuksesta toisessa EU:n jäsenvaltiossa tai EU:n ulkopuolisessa valtiossa sijaitsevan laboratorion tutkimaan lakisääteisiä salmonellaomavalvontanäytteitä.

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä, mutta katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraisuuden olevan mahdollista poikkeuksellisesti. Luvanvaraisuudesta on kuitenkin säädettävä lailla, jonka on täytettävä perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset. Laissa säädettävien elinkeinovapauden rajoitusten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Säännökset luvan edellytyksistä antavat riittävän ennustettavuuden viranomaistoimista (PeVL 19/2002 vp). Hyväksymättömän rehun lisäaineen käyttöä koskevan luvan myöntämisen edellytykset, viranomaisnäytteitä tutkivan laboratorion ja omavalvontalaboratorion hyväksymisen edellytykset sekä laboratorion nimeämisen edellytykset on yksilöity täsmällisesti ja tarkkarajaisesti mainituissa pykälissä.

Perustuslain 20 §:n mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Pykälän toisen momentin mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Pykälän tarkoituksena on varmistaa, että ihmisten elinympäristö on sillä tavoin elinkelpoinen, ettei sen tila aiheuta välittömästi tai välillisesti ihmiselle sairastumisriskiä.

Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään (PeVL 37/2005 vp) todennut elinkeinon harjoittamisen oikeuden rajoittamisen

mahdolliseksi hyväksymismenettelyllä perustuslain 20 §:n 2 momentissa mainituilla perusteilla.

Hyväksymättömän rehun lisäaineen käytön luvanvaraisuudelle, viranomaisnäytteitä tutkivan laboratorion ja omavalvontalaboratorion hyväksynnälle sekä laboratorion nimeämiselle on perustuslain kannalta hyväksyttävät väestön terveyttä turvaavat perusteet.

Ehdotetun 21 §:n 2 momentin mukaan toimijan on ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle määräysten vastaiseen rehuun viittaavista tutkimustuloksista nimetyn laboratorion ollessa kyseessä. Lisäksi toimijan on ohjeistettava nimetty laboratorio ilmoitusten ja yhteenvedojen lähettämiseen. Ehdotetun 28 §:n mukaan hyväksytyn laboratorion on ilmoitettava määräysten vastaiseen rehuun viittaavista tutkimustuloksista toimeksiantajalleen sekä tiettyjen tautien tai tartuntojen seurantaan ja valvontaan liittyvistä tutkimuksista ja niiden tuloksista Elintarviketurvallisuusvirastolle. Pelkästä ilmoitusvelvollisuudesta säättämistä ei ole pidetty elinkeinovapauden kannalta ongelmallisena, jos viranomaisen ei edellytetä tekevän ilmoituksen johdosta päätöstä (PeVL 54/2002 vp) tai jos ilmoituksen tekemättä jättäminen ei ole merkinnyt kieltoa harjoittaa toimintaa (PeVL 16/2009).

Perustuslain 80 §:n mukaan yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan, on säädettävä lailla. Perustuslakivaliokunnan käytännön mukaisesti laista tulee käydä selvästi ilmi, mistä on tarkoitus säätää asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriö voisi antaa laissa täsmällisesti ja tarkkarajaisesti yksilöidyistä asioista asetuksia. Edellä esitetyin perustein katsotaan, että esitykseen sisältyvä ehdotus voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

rehulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

kumotaan rehulain (86/2008) 31 §, sellaisena kuin se on laissa 34/2011, *muutetaan* 2 §:n 2 momentti, 3—6 §, 10 §, 11 §:n 1 momentti, 17 §:n 4 momentti, 18 §:n otsikko, 19 §:n 2 momentti, 20 §:n 1 momentti, 21 §, 23 §:n 3 momentti, 27, 28, 32, 34 ja 36 §, 37 §:n 2 ja 4 momentti, 38 §:n 1 momentti, 41, 42 ja 46 §, sellaisina kuin niistä ovat 3, 18, 41 ja 46 § osaksi laissa 34/2011, 5, 21 ja 32 § laissa 34/2011 sekä 23 §:n 3 momentti laissa 1508/2009, sekä *lisätään* 9 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 34/2011, uusi 4 momentti, lakiin uusi 10 a ja 10 b §, 25 §:ään uusi 2 ja 3 momentti sekä lakiin uusi 28 a, 28 b, 44 a ja 44 b § seuraavasti:

2 §

Sovelletamisala

Tämä laki ei koske rehua, jota käytetään tieteellisessä kokeessa eläinten ruokintaan. Lain 10 a ja 10 b §:ää sovelletaan kuitenkin tieteellisessä kokeessa tuotantoeläimen rehun lisäaineena käytettävään aineeseen, jota ei ole hyväksytty kyseiseen tarkoitukseen.

3 §

Euroopan unionin rehulainsäädäntö

Jollei muussa laissa säädetä toisin, tätä lakia sovelletaan myös seuraavien rehuja ja rehuvalvontaa koskevien Euroopan unionin säädösten sekä niiden nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaan:

1) elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002 (*yleinen elintarvikeasetus*);

2) rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritusta virallisesta valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 882/2004 (*valvonta-asetus*);

3) rehuhygieniää koskevista vaatimuksista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 183/2005 (*rehuhygienia-asetus*);

4) eläinten ruokinnassa käytettävistä lisäaineista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1831/2003 (*lisäaineasetus*);

5) muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveysnäkökohdista sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009 (*sivutuoteasetus*);

6) torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 396/2005;

7) muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1829/2003 (*gm-elintarvike- ja rehuasetus*);

8) muuntogeenisten organismien jäljitettävyydestä ja merkitsemisestä ja muuntogeenisistä organismeista valmistettujen elintarvikkeiden ja rehujen jäljitettävyydestä sekä direktiivin 2001/18/EY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1830/2003 (*gmo-jäljitettävyyso-asetus*);

9) muuntogeenisten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista annettu Euroopan

parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1946/2003;

10) tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 999/2001 (*TSE-asetus*);

11) salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonosien aiheuttajien valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2160/2003;

12) rehun markkinoille saattamisesta ja käytöstä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 79/373/ETY, komission direktiivin 80/511/ETY, neuvoston direktiivien 82/471/ETY, 83/228/ETY, 93/74/ETY, 93/113/EY ja 96/25/EY ja komission päätöksen 2004/217/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2009 (*markkinoille saattamista ja käyttöä koskeva asetus*);

13) elintarvikehygieniasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004;

14) luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 2092/91 kumoamisesta annettu neuvoston asetus (EY) N:o 834/2007.

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Euroopan unionin ulkopuolisista valtioista tuotavien eläinperäisten rehujen tuonnista ja tuonnin valvonnasta säädetään eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetussa laissa (1192/1996). Rehujen säteilyturvallisuuden arvioinnin perusteisiin sovelletaan säteilylakia (592/1991). Muuntogeenisten organismien suljetusta ja avoimesta käytöstä sekä muuntogeenisten organismien käsittelyyn tarkoitettun laitoksen tai toimitilan käyttöön- otosta ja toiminnasta säädetään geenitekniikkalaissa (377/1995). Lääkkeiden valmistuksesta, tuonnista, jakelusta ja myynnistä sekä muusta kulutukseen luovutuksesta säädetään lääkelaisa (395/1987). Lääkkeiden ja muiden eläinten käsittelyssä käytettävien aineiden

käytöstä ja valvonnasta sekä eläinten lääkitsemisessä käytettävien välineiden käytöstä ja valvonnasta säädetään eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa (617/1997). Laissa tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta (497/2013) säädetään vaatimuksista alan toiminnanharjoittajille ja laitoksille sekä lupien myöntämisestä ja valvonnasta.

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rehulla* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 4 kohdassa määriteltyä rehua;

2) *rehuaineella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan g alakohdassa määriteltyä rehuainetta;

3) *rehuseoksella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan h alakohdassa määriteltyä rehuseosta;

4) *rehuerällä* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan r alakohdassa määriteltyä erää;

5) *rehun lisäaineella* lisäaineasetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määriteltyä rehun lisäainetta;

6) *muuntogeenisellä rehulla* gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 2 artiklan 7 kohdassa määriteltyä rehua;

7) *lääkerehulla* eläinlääkkeen tai eläinlääkkeiden ja rehun sekoitusta, joka on valmistettu markkinoille saattamista varten valmiiksi ja tarkoitettu sellaisenaan eläimille syötettäväksi sairautta parantavien tai ehkäisevien tai muiden lääkkeellisten ominaisuuksiensa vuoksi;

8) *erityisravinnoksi tarkoitettulla rehulla* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan o alakohdassa määriteltyä erityisravinnoksi tarkoitettua rehua;

9) *haitallisella aineella, tuotteella ja eliöllä* sellaista rehussa olevaa ainetta, tuotetta ja eliötä, joka voi aiheuttaa terveydellistä vaaraa eläimille tai eläimistä saatavien tuotteiden kautta ihmisille taikka vaaraa ympäristölle;

10) *etiketillä* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan t alakohdassa määriteltyä etikettiä;

11) *rehualan toimijalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toteuttaa mitä tahansa rehun tuotanto-, valmistus- tai jakeluvaihetta, sekä toimijaa, joka käyttää rehuja omistamiensa tai hallitsemiensa elintarviketuotantoeläinten ruokkimiseen; rehualan toimijana ei kuitenkaan pidetä toimijaa, joka harjoittaa yksinomaan:

a) yksityiseen kotikäyttöön tarkoitettujen elintarviketuotantoeläinten ruokintaa;

b) rehun valmistusta omistamilleen tai hallitsemilleen muille kuin elintarviketuotantoeläimille;

c) lemmikkieläinten ruoan vähittäiskauppaa;

d) hoito- tai vapaa-ajankalastusta;

12) *rehun alkutuotannolla* rehuhygieniasetuksen 3 artiklan f kohdassa määriteltyä rehun alkutuotantoa;

13) *rehualan alkutuotannon toimijalla* rehuhygieniasetuksen 5 artiklan 1 kohdan a—c -alakohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittavaa sekä toimijaa, joka käyttää rehuja omistamiensa tai hallitsemiensa elintarviketuotantoeläinten ruokkimiseen;

14) *tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheella* mitä tahansa vaihetta rehun alkutuotannosta rehun toimittamiseen lopulliselle käyttäjälle;

15) *laitoksella* mitä tahansa rehujen tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaihetta toteuttavan rehualan yrityksen yksikköä;

16) *omavalvonnalla* rehualan toimijan omaa valvontajärjestelmää, jolla toimija pyrkii varmistamaan, että rehu ja sen käsittely täyttävät niille asetetut vaatimukset;

17) *näytteellä* tutkittavasta rehuerästä tai sen osasta otettujen yhden tai useamman osanäytteen muodostamaa kokonaisuutta;

18) *lähtömaalla* sitä maata, mistä rehuerä tuodaan Suomeen;

19) *laskentaperusteilla* Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen laskentakaavoja vakioineen, rehutaulukossa annettuja sulavuuskertoimia ja märehitijöiden rehujen osalta myös hajoavan valkuaisen osuutta;

20) *markkinoille saattamisella* yleisen elintarvikeseituksen 3 artiklan 8 kohdassa määriteltyä rehujen saattamista markkinoille;

21) *jäljitettävyydellä* mahdollisuutta jäljitteä rehu kaikissa tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheissa sekä seurata sitä näissä vaiheissa;

22) *maahantuonnilla* tuontia muusta kuin Euroopan unionin jäsenvaltiosta;

23) *maastaviennillä* vientiä muuhun kuin Euroopan unionin jäsenvaltioon;

24) *sisämarkkinakaupalla* tuontia muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen sekä vientiä Suomesta toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon;

25) *salmonellabakteerilla* kaikkia *Salmonella*-sukuun kuuluvia bakteereita;

26) *tuotantoeläimellä* sivutuoteasetuksen 1 jakson 3 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua eläintä.

Mitä tässä laissa säädetään Euroopan unionista tai Euroopan unionin jäsenvaltioista, koskee myös Euroopan talousaluetta ja siihen kuuluvia valtioita.

6 §

Rehujen yleiset laatuvaatimukset

Rehujen tulee olla tämän lain ja Euroopan unionin rehulainsäädännön vaatimusten mukaisia, aitoja, hyvälaatuisia ja turvallisia sekä eläinten ravitsemukseen sopivia. Rehujen turvallisuutta koskevista yleisistä vaatimuksista säädetään myös yleisen elintarvikeseituksen 11 ja 15 artiklassa ja yhteisöstä vietävien rehujen erityisistä edellytyksistä mainitunasetuksen 12 artiklassa.

Rehu ei saa sisältää haitallisia aineita, tuotteita eikä eliöitä siten, että sen käytöstä voi aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle taikka laatuvirheitä eläimistä saataviin tuotteisiin. Rehussa ei saa esiintyä salmonellabakteeria.

Haitallisten aineiden ja tuotteiden sallituisia enimmäispitoisuuksista rehuissa säädetään komission täytäntöönpanoasetuksilla haitallisista aineista eläinten rehuissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/32/EY liitteen I muuttamisesta.

9 §

Erityisravinnoksi tarkoitetut rehut

Erityisravinnoksi tarkoitetun rehun käyttö-tarkoituksiluettelon muutoksista säädetään komission täytäntöönpanoasetuksilla erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen käyttötarkoitusten luettelosta annetun komission direktiivin 2008/38/EY liitteen I muuttamisesta.

10 §

Rehun lisäaineet

Rehun lisäaineiden hyväksymisestä ja markkinoille saattamisesta säädetään lisäaineasetuksen 3—5 artiklassa.

10 a §

Lupa käyttää hyväksymätöntä rehun lisäainetta

Rehualan toimijan, joka aikoo käyttää tieteellisessä kokeessa tuotantoeläinten ruokinnassa lisäaineena ainetta, jota ei ole hyväksytty kyseiseen tarkoitukseen, tulee hakea lupa käytölle Elintarviketurvallisuusvirastolta. Elintarviketurvallisuusvirasto voi myöntää luvan käyttää ainetta tieteellisessä kokeessa, jos aineen hyväksymisen edellytyksenä on sen tehokkuuden osoittaminen tuotantokokeessa. Lupa myönnetään, jos arvioidaan, ettei kokeesta ole todennäköisiä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön.

Luvan hakijan on nimettävä kokeelle vastuuhenkilö. Hakijan on liitettävä lupahakemukseen koesuunnitelma, josta käyvät ilmi tiedot käytettävästä aineesta, sen käyttötarkoituksesta, käyttömäärästä, kokeessa käytettävistä tuotantoeläimistä, koe-asetelmasta ja kokeen kestosta.

Tarkempia säännöksiä lupahakemusmenetelystä ja lupahakemuksen sisällöstä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

10 b §

Tieteellisen kokeen keskeyttäminen

Edellä 10 a §:ssä tarkoitettu koe on keskeytettävä, jos kokeen aikana ilmenee, että aineella on sellaisia merkittäviä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön, joita ei ole voitu ennakoita lupaa myönnettäessä. Kokeen vastuuhenkilön on ilmoitettava asiasta viipymättä Elintarviketurvallisuusvirastolle.

11 §

Muuntogeeniset rehut

Gm-elintarvike- ja rehuasetuksen soveltamisalaan kuuluvien rehujen hyväksymisestä ja markkinoille saattamisesta säädetään gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 17—19 artiklassa.

17 §

Toiminnan järjestäminen

Tarkempia säännöksiä rehujen käsittely-, käyttö-, kuljetus- ja varastointivaatimuksista sekä toimijoiden omavalvonnasta ja omavalvonnassa tehtävistä tutkimuksista ja toimenpiteistä havaittaessa määräysten vastaista rehua annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

18 §

Rehualan toimijan ilmoitusvelvollisuus

19 §

Tietojen kirjaamista ja jäljitettävyyttä koskevat vaatimukset

Tarkempia säännöksiä tiedoston sisällöstä, järjestämisestä ja säilytyksestä annetaan maaja metsätalousministeriön asetuksella.

20 §

Rehualan toimijan hyväksyminen

Rehualan toimijan on ennen toiminnan aloittamista haettava toiminnalleen Elintarvikeeturvallisuusviraston hyväksyminen, jos tarkoituksena on harjoittaa rehuhygieniasetuksen 10 artiklassa tai liitteen II kohdan "toimitilat ja laitteisto" 10 alakohdassa tarkoitettua toimintaa, TSE-asetuksen liitteessä IV tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua hyväksyntää edellyttävää toimintaa, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen VIII I kohdassa tarkoitettua toimintaa taikka lääkerehujen valmistusta tai niiden markkinoille saattamista. Rehuhygieniasetuksen ja TSE-asetuksen mukaisista hyväksymisen edellytyksistä säädetään rehuhygieniasetuksen 13 artiklassa ja TSE-asetuksen liitteessä IV.

21 §

Rehualan toimijan tiedonantovelvollisuus

Jos rehualan toimijalla on syytä epäillä, ettei sen markkinoille saattama tai käyttämä rehu täytä rehujen turvallisuutta koskevia vaatimuksia taikka omavalvonnassa havaitaan haitallisten aineiden, tuotteiden tai eliöiden suurimpien sallittujen enimmäispitoisuuksien ylittyneen, siitä on välittömästi ilmoitettava Elintarvikeeturvallisuusvirastolle. Markkinoille saatetun rehun aiheuttamien riskien välttämiseksi rehun markkinoille saattaneen toimijan on välittömästi ilmoitettava rehun salmonellahavainnosta toimijalle, jolle rehua on toimitettu. Rehua käyttävän toimijan on ilmoitettava välittömästi rehun valmistajalle, jos eläintunnistusjärjestelmästä annetussa laissa (238/2010) tarkoitetulle pitopaikalle on annettu eläintautilain (441/2013) 23 §:ssä tarkoitettu viralliseen salmonellatartuntaepäilyyn tai todettuun salmonellatartuntaan perustuva päätös.

Rehualan toimijan on viivytyksettä ilmoitettava Elintarvikeeturvallisuusvirastolle säännöstenvastaiseen rehuun viittaavista tutkimustuloksista, jos tutkimuksen on tehnyt 28 b §:ssä tarkoitettu laboratorio, sekä annettava laboratoriolle ohjeet 28 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten ja yhteenvedojen lähettämiseen.

Tarkempia säännöksiä ilmoitusten tekemisestä voidaan antaa maaja metsätalousministeriön asetuksella.

Määräysten vastaisen rehun markkinoilta poistamisesta säädetään yleisen elintarvikeasetuksen 20 artiklassa.

23 §

Valvontaviranomaiset

Tulli valvoo Elintarvikeeturvallisuusviraston ohella rehujen maahantuontia ja maastavientiä sekä kauttakuljetusta.

5 luku

Laboratoriot

25 §

Näytteiden tutkiminen

Salmonellan varalta otetut lainsäädännön edellyttämät omavalvontanäytteet on tutkittava hyväksytyssä omavalvontalaboratoriossa, viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyssä laboratoriossa taikka kansallisessa vertailulaboratoriossa.

Omavalvontanäytteiden tutkimisesta dioksiinin varalta säädetään rehuhygieniasetuksessa.

27 §

Hyväksytyt laboratoriot

Elintarvikeeturvallisuusvirasto hyväksyy viranomaisnäytteitä tutkivan laboratorion ja omavalvontalaboratorion hakemuksesta. La-

boratoriolla voi olla myös liikkuva toimintayksikkö.

Omavalvontalaboratorion hyväksymisen edellytyksenä on, että pätevyyden täyttyminen on osoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetun lain (920/2005) säännösten mukaisesti akkreditoinnin tai akkreditointiin rinnastettavan pätevyyden arvioinnin perusteella. Arvioidun laboratorion pätevyys on arvioitava uudelleen vähintään kolmen vuoden välein.

Viranomaisnäytteitä tutkivan laboratorion tulee täyttää valvonta-asetuksen 12 artiklan 2 kohdassa säädetty vaatimukset.

Jos laboratorio ei täytä tässä pykälässä säädettyjä vaatimuksia, mutta puutteet ovat sellaisia, ettei tutkimusten luotettavuus vaarannu, Elintarviketurvallisuusvirasto voi hyväksyä laboratorion määräajaksi. Laboratorion on korjattava puutteet ja haettava lopullista hyväksymistä annetun määräajan kuluessa.

Hyväksytylle laboratoriolle voidaan ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle aiheutuvien vaarojen ennaltaehkäisemiseksi asettaa toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja muita ehtoja.

Tarkempia säännöksiä hyväksytyjä laboratorioita ja niitä arvioivien toimielinten pätevyyttä kuvaavista standardeista, laboratorioden laatujärjestelmille asetettavista vaatimuksista ja muista laboratorioden hyväksymisen vaatimuksista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella

28 §

Hyväksytyjen laboratorioden ilmoitusvelvollisuus

Hyväksytyt laboratorion on viivytyksettä ilmoitettava määräysten vastaiseen rehuun viittaavista tutkimustuloksista toimeksiantajalleen.

Hyväksytyt laboratorion on myös ilmoitettava eläimen ja ihmisten välillä mahdollisesti suoraan tai välillisesti siirtyvien tautien tai tartuntojen (*zoonoosien*) seurantaan ja valvontaan liittyvistä tutkimuksista ja niiden tuloksista Elintarviketurvallisuusvirastolle sekä toimitettava näytteet ja tutkimuksissa eriste-

tyt mikrobikannat kansalliseen vertailulaboratorioon.

Hyväksytyt laboratorion on Elintarviketurvallisuusviraston pyynnöstä toimitettava sille yhteenveto tekemistään 25 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista. 25 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tutkimusten ja niiden tulosten yhteenvedot eivät saa sisältää henkilötietoja eivätkä valvontakohteen tunnistetietoja.

Hyväksytyt laboratorion on ilmoitettava viipymättä Elintarviketurvallisuusvirastolle toiminnan olennaisesta muuttamisesta, toiminnan keskeyttämisestä ja toiminnan lopettamisesta.

Tarkempia säännöksiä ilmoitusten ja yhteenvetöjen sisällöstä ja toimittamisesta sekä näytteiden ja mikrobikantojen lähettämisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

28 a §

Kansallisen vertailulaboratorion ilmoitusvelvollisuus

Kansallisen vertailulaboratorion on pyydetäessä ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle epidemiologista seuranta varten tarvittavat tiedot sekä Elintarviketurvallisuusvirastolle lisäksi valvonnan ohjausta varten tarvittavat tiedot 28 §:n 2 momentissa tarkoitettuja näytteistä ja mikrobikannoista. Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle toimitettavat tiedot eivät saa sisältää valvontakohteiden tunnistetietoja.

Tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja toimittamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

28 b §

Nimetyt laboratoriot

Elintarviketurvallisuusvirasto voi nimetä toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan unionin ulkopuolisessa valtiossa sijaitsevan laboratorion tutkimaan salmonellan varalta otettuja lainsäädännön edellyttämiä omavalvontanäytteitä.

Elintarviketurvallisuusvirasto nimeää 1 momentissa tarkoitettut laboratoriot rehu-

alan toimijan hakemuksesta. Nimeämisen edellytyksenä on, että laboratorio täyttää salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonosien aiheuttajien valvonnasta annetun asetuksen (EY) N:o 2160/2003 12 artiklan 1 kohdan vaatimukset laadunvarmistusjärjestelmästä.

Tarkempia säännöksiä hakemusmenettelystä ja laboratorioiden nimeämisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

32 §

Ennakoilmoitus ja näytteenotto maahan- tuotavasta rehusta

Rehualan toimijan on ilmoitettava maahan-
tuotavista, valvonta-asetuksen 15 artiklan 5
kohdassa ja 17 artiklan 1 kohdan 2 kappa-
leessa tarkoitetuista rehueristä ennen erän
vastaanottamista Elintarviketurvallisuusvi-
rastolle mahdollista näytteenottoa varten.

Ennakoilmoituksessa tulee esittää seuraavat tiedot:

- 1) maahantuojan nimi ja osoite;
- 2) maahantuojan yritys- tai yhteisötunnus tai jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;
- 3) rehun nimi ja luonne;
- 4) rehuerän määrä;
- 5) lähtömaa;
- 6) Suomen alueelle saapumisen ajankohta ja paikka;
- 7) tuontitapa.

Maahantuotavaa rehua voidaan valvontaviranomaisen määräyksestä säilyttää Tullin valvonnassa valvontaviranomaisen hyväksymässä paikassa, kunnes valvontaviranomainen on saanut riittävän selvityksen siitä, että Euroopan unionin rehulainsäädännössä sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetyt vaatimukset täyttyvät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset siitä, milloin ja miten rehualan toimijan on tehtävä ennakoilmoitus 1 momentissa tarkoitetuista rehueristä Elintarviketurvallisuusvirastolle sekä siitä, miten näytteenotto ja muu maahantuontitarkastus tulee suorittaa.

34 §

Tarkastus- ja tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella ja valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus valvontaa varten toteuttaa tässä laissa ja Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjä toimenpiteitä, päästä paikkoihin, joissa rehuja ja niitä koskevia asiakirjoja käsitellään, käytetään tai säilytetään, tarkastaa kuljetusvälineitä, rehualan toimijan kirjanpitoa ja 19 §:ssä tarkoitettua tiedostoa sekä ottaa maksutta tarpeellisia näytteitä rehuista. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa tarkastuksen saa tehdä vain viranomaisen. Tällaisissa tiloissa tarkastus saadaan toimittaa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on perusteltua syytä epäillä jonkun syyllistyneen tässä laissa rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn ja tarkastus on välttämätön rikoksen selvittämiseksi.

Valvontaviranomaisella sekä valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus saada tässä laissa ja Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyä tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat rehualan toimijalta. Rehualan toimijan on vaadittaessa annettava valvontaviranomaiselle ja valtuutetuille tarkastajille kaikki tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään Suomen viranomaisten tarkastus- ja tiedonsaantioikeudesta, koskee myös Euroopan unionin tarkastajia. Valvontaviranomaisen on näissä tarkastuksissa toimittava yhteistyössä Euroopan unionin tarkastajien kanssa.

Tarkempia säännöksiä tarkastus- ja valvontamenettelystä sekä näytteiden ottamisesta ja tutkimisesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

36 §

Valvontarekisteri

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä 18 §:ssä tarkoitetuista ilmoitusvelvollisista rehualan toimijoista, 27 §:ssä tarkoitetuista hyväksy-

tyistä laboratorioista ja 28 b §:ssä tarkoitettuja nimetyistä laboratorioista.

37 §

Valvontarekisteriin merkittävät tiedot

Hyväksytyistä ja nimetyistä laboratorioista valvontarekisteriin merkitään:

- 1) laboratorion nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot;
- 2) arvioinnin tai akreditoinnin piirissä olevat määrittymenetelmät;
- 3) 28 b §:ssä tarkoitettun laboratorion määrittymenetelmä;
- 4) laboratoriossa tutkimuksesta vastaavan henkilön nimi;
- 5) tieto hyväksymisen peruuttamisesta 44 §:n tai nimeämisen peruuttamisesta 44 a §:n nojalla tai muusta seuraamuksesta;
- 6) tiedot suoritetuista valvontatoimista hyväksytyissä laboratorioissa sekä vastaavat muut tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten mukaiset valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Tiedot rehualan toimijoista poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden ja laboratorioista kolmen vuoden kuluessa siitä, kun toimija tai laboratorio on ilmoittanut valvontaviranomaiselle toimintansa loppumisesta, tai siitä, kun toiminta on loppunut. Rekisterimerkintä rangaistuksesta poistetaan kuitenkin, kun rangaistukseen tuomitsemisen syynä olleen teon rangaistavuus on poistettu. Jos rekisteriin merkitty tieto perustuu päätökseen, joka ei ole vielä lainvoimainen ja päätös sittemmin kumotaan, on tieto poistettava välittömästi kumoamista koskevan päätöksen saatua lainvoiman.

38 §

Valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan tiedonantovelvollisuus

Jos valvontaviranomainen tai valtuutettu tarkastaja tietää tai tällä on syytä epäillä, että rehu tai sen käyttö voi aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympä-

ristölle, on valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava tästä välittömästi toimivaltaiselle ympäristö-, elintarvike-, eläinlääkintä- tai terveysuojeluviranomaiselle. Ilmoitus tulee tehdä aina myös Elintarviketurvallisuusvirastolle. Elintarviketurvallisuusviraston on tehtävä ilmoitus Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle, jos rehu tai sen käyttö voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle.

41 §

Kielto

Valvontaviranomainen voi kieltää rehun:

1) tuotannon ja valmistuksen, jos tuotanto-, valmistus- tai säilytystilat, valmistusmenetelmät tai -laitteet taikka valmistajan laadunvarmistusjärjestelmät tai tuotteet eivät täytä niille Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

2) käsittelyn, jos käsittely- tai säilytystilat, käsittelymenetelmät tai -laitteet taikka rehualan toimijan laadunvarmistusmenetelmät tai tuotteet eivät täytä niille Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

3) markkinoille saattamisen tai käytön:

a) jos rehu, sen pakkaaminen tai siitä annettavat tiedot eivät täytä Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

b) jos rehua käytetään sen käyttöohjeiden vastaisesti;

c) jos rehun valmistaja, markkinoille saattaja tai käyttäjä on laiminlyönyt 18 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden;

d) jos valmistajaa, markkinoille saattajaa tai käyttäjää ei ole hyväksytty 20 §:n mukaisesti; taikka

e) jos rehun tuotantoympäristössä tai kuljetuskalustossa on todettu salmonellabakteeri;

4) kuljetuksen tai varastoinnin, jos kuljetuskalusto tai varastointitilat eivät täytä Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

5) sisämarkkinakaupan, maahantuonnin ja maastaviennin, jos rehu ei täytä Euroopan

unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia.

Kielto voidaan määrätä vain, jos epäkohdasta voi aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, jos se jatkuu tai toistuu taikka jos se aiheutetaan tahallisesti.

Kielto on määrättävä väliaikaisena, jos sen perusteena oleva epäkohta on mahdollista poistaa. Väliaikainen kielto on voimassa, kunnes valvontaviranomainen antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa. Kielto on viipymättä peruutettava, jos sen perusteena oleva epäkohta on poistettu tai jos sillä ei enää kiellon määräämisen kannalta ole merkitystä.

Kieltoa on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen kiellä valvontaviranomaisen päätöksen täytäntöönpanoa tai määrää sitä keskeytettäväksi.

42 §

Rehun uudelleen käsittely, hävittäminen ja palauttaminen

Jos valvontaviranomainen on 41 §:n nojalla määrännyt rehun tuotantoa, valmistusta, käsittelyä, markkinoille saattamista, käyttöä, sisämarkkinakauppaa, maahantuontia tai maastavientiä koskevan kiellon, Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä rehun hyväksymälään tavalla rehualan toimijan kustannuksella käsiteltäväksi uudelleen, hävitettäväksi, käytettäväksi muuhun tarkoitukseen tai palautettavaksi lähtömaahan. Päätökseen voidaan liittää määräyksiä sen täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä.

44 a §

Laboratorion nimeämisen peruuttaminen

Elintarviketurvallisuusviraston on peruutettava laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä 28 b §:ssä tarkoitetun rehualan toimijan pyynnöstä tai jos Elintarviketurvallisuusviraston tietoon tulee, että laboratorio lopettaa toimintansa.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä, jos Elintarviketurvallisuusviraston tie-

toon tulee, että laboratorio tai siellä harjoitettava toiminta olennaisesti rikkoo tässä laissa säädettyjä vaatimuksia.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä myös 2 momentissa tarkoitetun asian käsittelyn vaatimaksi ajaksi, jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle toiminnasta aiheutuvan kohtuuttoman vahingon vuoksi välttämätöntä taikka jos puute laboratorion toiminnassa on sellainen, että se voi vaarantaa tutkimustulosten luotettavuuden.

44 b §

Luvan peruuttaminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa 10 a §:ssä tarkoitetun luvan, jos luvanhaltija rikkoo olennaisella tavalla tässä laissa säädettyjä lupaehtoja.

46 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) tuottaa, valmistaa, saattaa markkinoille, tuo maahan tai vie maasta rehua, joka ei täytä 6, 7 tai 9—15a §:ssä taikka niiden nojalla säädettyjä vaatimuksia,

2) rikkoo rehun valmistusta, käsittelyä, kuljetusta, varastointia, käyttöä tai laadunvarmistusta koskevaa 17 §:ää tai sen nojalla annettua säännöstä,

3) rikkoo 16 §:n nojalla annettua tilapäistä kieltoa,

4) laiminlyö 18 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden, 19 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää tiedostoa taikka 34 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden antaa tietoja,

5) laiminlyö hakea 20 §:ssä tarkoitetun rehualan toimijan hyväksymistä,

6) antaa 14 tai 15 §:n vastaisesti tai muuten harhaanjohtavia tietoja rehusta tai sen ominaisuuksista,

7) laiminlyö noudattaa 15 a §:ssä säädettyjä pakkausvaatimuksia,

8) rikkoo 40 §:n nojalla annettua määräystä, 41 §:n nojalla annettua kieltoa, 42 §:n no-

jalla annettua käsittely-, hävittämis- tai palauttamismääräystä taikka jatkaa toimintaansa, vaikka rekisteröinti tai hyväksyminen on rehuhygieniasetuksen 14 artiklan nojalla keskeytetty tai 15 artiklan nojalla peruutettu, taikka

9) rikkoo:

a) yleisen elintarvikeasetuksen 15 artiklan, rehuhygieniasetuksen 4 artiklan taikka liitteen I osan A, liitteen II tai liitteen III taikka markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 4 tai 6 artiklan rehujen turvallisuutta koskevia yleisiä vaatimuksia,

b) yleisen elintarvikeasetuksen 18 artiklan, gmo-jäljitettävyysetsetuksen 4 artiklan A kohdan tai 5 artiklan taikka rehuhygieniasetuksen liitteen I osan A kohdan II tai liitteen II vaatimuksia rehujen jäljitettävyydestä ja tietojen kirjaamisesta,

c) rehuhygieniasetuksen 9 artiklan vaatimusta ilmoituksesta rekisteröintiä varten,

d) rehuhygieniasetuksen 10 artiklan tai liitteen II kohdan ”toimitilat ja laitteisto” 10 alakohdan, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 8 artiklan 2 kohdan tai liitteen VIII 1 kohdan ja TSE-asetuksen liitteen IV vaatimusta laitoksen hyväksymisestä;

e) yleisen elintarvikeasetuksen 20 artiklan taikka markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 5 artiklan rehualan toimijaa koskevia vastuusäännöksiä,

f) rehuhygieniasetuksen 5—7 artiklan tai liitteen I ja II omavalvontaa koskevia velvoitteita,

g) yleisen elintarvikeasetuksen 12 artiklaa maastaviennistä,

h) rehun lisäaineasetuksen 3 artiklan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan

asetuksen 9 artiklan säännöstä markkinoille saattamisesta,

i) rehun lisäaineasetuksen 16 artiklan tai liitteen III, gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 25 artiklan, gmo- jäljitettävyysetsetuksen 4 artiklan b kohdan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 11 tai 13—20 artiklan taikka liitteen II tai V—VIII merkintää tai esillepanoa koskevia säännöksiä,

j) lisäaineasetuksen 16 artiklan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 23 artiklan säännöstä pakkaamisesta,

k) lisäaineasetuksen liitteen IV ja markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen I säännöksiä yleisistä käyttöedellytyksistä,

l) lisäaineasetuksen 4 artiklan tai gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 16 artiklan vaatimusta hyväksynnän hakemisesta,

m) TSE-asetuksen liitteen IV tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen III eläinten ruokintaa koskevia kieltoja taikka

n) a—m kohdassa mainittujen asetusten täytäntöönpanosta annettua Euroopan unionin lainsäädännön rehusäädöstä, on tuomittava, jollei laiminlyöntiä tai teosta aiheutunutta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle ole pidettävä vähäisenä taikka jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, rehuakirikkomuksesta sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa hyväksytty 27 §:ssä tarkoitettu omavalvontalaboratorio saa ilman eri hyväksyntää jatkaa toimintaansa ilman akkreditointia tai pätevyyden arviointia puolitoista vuotta lain voimaantulosta.

Helsingissä 10 päivänä huhtikuuta 2014

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

rehulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

kumotaan rehulain (86/2008) 31 §, sellaisena kuin se on laissa 34/2011,
muutetaan 2 §:n 2 momentti, 3—6 §, 10 §, 11 §:n 1 momentti, 17 §:n 4 momentti, 18 §:n otsikko, 19 §:n 2 momentti, 20 §:n 1 momentti, 21 §, 23 §:n 3 momentti, 27, 28, 32, 34 ja 36 §, 37 §:n 2 ja 4 momentti, 38 §:n 1 momentti, 41, 42 ja 46 §, sellaisina kuin niistä ovat 3, 18, 41 ja 46 § osaksi laissa 34/2011, 5, 21 ja 32 § laissa 34/2011 sekä 23 §:n 3 momentti laissa 1508/2009, sekä
lisätään 9 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 34/2011, uusi 4 momentti, lakiin uusi 10 a ja 10 b §, 25 §:ään uusi 2 ja 3 momentti sekä lakiin uusi 28 a, 28 b, 44 a ja 44 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tämä laki ei koske rehua, jota käytetään tutkimuslaitoksen tuotantokokeessa tai koe-eläinlaitoksen eläinkokeessa. Eläinkokeista säädetään koe-eläintoiminnasta annetussa laissa (62/2006).

Tämä laki ei koske rehua, jota käytetään *tieteellisessä kokeessa eläinten ruokintaan. Lain 10 a ja 10 b §:ää sovelletaan kuitenkin tieteellisessä kokeessa tuotantoeläimen rehun lisäaineena käytettävään aineeseen, jota ei ole hyväksytty kyseiseen tarkoitukseen.*

3 §

3 §

Euroopan unionin rehulainsäädäntö

Euroopan unionin rehulainsäädäntö

Jollei muussa laissa säädetä toisin, tätä lakia sovelletaan myös seuraavien rehuja ja rehuvalvontaa koskevien Euroopan unionin säädösten sekä niiden nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaan:

1) elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002 (*yleinen elintarvikeasetus*);

Jollei muussa laissa säädetä toisin, tätä lakia sovelletaan myös seuraavien rehuja ja rehuvalvontaa koskevien Euroopan unionin säädösten sekä niiden nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaan:

1) elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002 (*yleinen elintarvikeasetus*);

2) rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritusta virallisesta valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 882/2004 (*valvonta-asetus*);

3) rehuhygieniää koskevista vaatimuksista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 183/2005 (*rehuhygienia-asetus*);

4) eläinten ruokinnassa käytettävistä lisäaineista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1831/2003 (*EY:n lisäaineasetus*);

5) muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveys säännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009 (*sivutuoteasetus*);

6) torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 396/2005;

7) muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1829/2003 (*gmelintarvike- ja rehuasetus*);

8) muuntogeenisten organismien jäljitettävyydestä ja merkitsemisestä ja muuntogeenisistä organismeista valmistettujen elintarvikkeiden ja rehujen jäljitettävyydestä sekä direktiivin 2001/18/EY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1830/2003 (*gmo-jäljitettävyysoasetus*);

9) muuntogeenisten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1946/2003;

10) tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 999/2001 (*TSE-asetus*);

11) salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonosien aiheuttajien valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY)

2) rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritusta virallisesta valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 882/2004 (*valvonta-asetus*);

3) rehuhygieniää koskevista vaatimuksista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 183/2005 (*rehuhygienia-asetus*);

4) eläinten ruokinnassa käytettävistä lisäaineista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1831/2003 (*lisäaineasetus*);

5) muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveys säännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009 (*sivutuoteasetus*);

6) torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 396/2005;

7) muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1829/2003 (*gmelintarvike- ja rehuasetus*);

8) muuntogeenisten organismien jäljitettävyydestä ja merkitsemisestä ja muuntogeenisistä organismeista valmistettujen elintarvikkeiden ja rehujen jäljitettävyydestä sekä direktiivin 2001/18/EY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1830/2003 (*gmo-jäljitettävyysoasetus*);

9) muuntogeenisten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1946/2003;

10) tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 999/2001 (*TSE-asetus*);

11) salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonosien aiheuttajien valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY)

N:o 2160/2003;

12) rehun markkinoille saattamisesta ja käytöstä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 79/373/ETY, komission direktiivin 80/511/ETY, neuvoston direktiivien 82/471/ETY, 83/228/ETY, 93/74/ETY, 93/113/EY ja 96/25/EY ja komission päätöksen 2004/217/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2009 (*markkinoille saattamista ja käyttöä koskeva asetus*);

13) elintarvikehygieniasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004.

N:o 2160/2003;

12) rehun markkinoille saattamisesta ja käytöstä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 79/373/ETY, komission direktiivin 80/511/ETY, neuvoston direktiivien 82/471/ETY, 83/228/ETY, 93/74/ETY, 93/113/EY ja 96/25/EY ja komission päätöksen 2004/217/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2009 (*markkinoille saattamista ja käyttöä koskeva asetus*);

13) elintarvikehygieniasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004;

14) *luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 2092/91 kumoamisesta annettu neuvoston asetus (EY) N:o 834/2007.*

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Eläinperäisten rehujen hygieenisen laadun turvaamisesta eläintautien vastustamiseksi, ennaltaehkäisemiseksi ja leviämisen estämiseksi säädetään eläintautilaissa (55/1980). Euroopan yhteisön ulkopuolisista valtioista tuotavien eläinperäisten rehujen tuonnista ja sen valvonnasta säädetään eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetussa laissa (1192/1996). Rehujen säteilyturvallisuuden arvioinnin perusteisiin sovelletaan säteilylakia (592/1991). Muuntogeenisten organismien suljetusta ja avoimesta käytöstä sekä muuntogeenisten organismien käsittelyyn tarkoitetun laitoksen tai toimitilan käyttöönotosta ja toiminnasta säädetään geenitekniikkalaissa (377/1995). Lääkkeiden valmistuksesta, tuonnista, jakelusta ja myynnistä sekä muusta kulutukseen luovutuksesta säädetään lääkelaisissa (395/1987). Lääkkeiden ja muiden eläinten käsittelyssä käytettävien aineiden käytöstä ja valvonnasta sekä eläinten lääkitsemisessä käytettävien välineiden käytöstä ja valvonnasta säädetään eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa (617/1997).

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Euroopan unionin ulkopuolisista valtioista tuotavien eläinperäisten rehujen tuonnista ja tuonnin valvonnasta säädetään eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetussa laissa (1192/1996). Rehujen säteilyturvallisuuden arvioinnin perusteisiin sovelletaan säteilylakia (592/1991). Muuntogeenisten organismien suljetusta ja avoimesta käytöstä sekä muuntogeenisten organismien käsittelyyn tarkoitetun laitoksen tai toimitilan käyttöönotosta ja toiminnasta säädetään geenitekniikkalaissa (377/1995). Lääkkeiden valmistuksesta, tuonnista, jakelusta ja myynnistä sekä muusta kulutukseen luovutuksesta säädetään lääkelaisissa (395/1987). Lääkkeiden ja muiden eläinten käsittelyssä käytettävien aineiden käytöstä ja valvonnasta sekä eläinten lääkitsemisessä käytettävien välineiden käytöstä ja valvonnasta säädetään eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa (617/1997). *Lais- sa tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta (497/2013) säädetään vaatimuksista alan toiminnanharjoittajille ja laitoksille sekä lupien myöntämisestä ja valvonnasta.*

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *rehulla* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 4 kohdassa määriteltyä rehua;
- 2) *rehuaineella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan g alakohdassa määriteltyä rehuainetta;
- 3) *rehuseoksella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan h alakohdassa määriteltyä rehuseosta;
- 4) *rehun lisäaineella EY:n* lisäaineasetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määriteltyä rehun lisäainetta;
- 5) *muuntogeenisellä rehulla* gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 2 artiklan 7 kohdassa määriteltyä rehua;
- 6) *lääkerehulla* eläinlääkkeen tai eläinlääkkeiden ja rehun sekoitusta, joka on valmistettu markkinoille saattamista varten valmiiksi ja tarkoitettu sellaisenaan eläimille syötettäväksi sairautta parantavien tai ehkäisevien tai muiden lääkkeellisten ominaisuuksiensa vuoksi;
- 7) *erityisravinnoksi tarkoitettulla rehulla* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan o alakohdassa määriteltyä erityisravinnoksi tarkoitettua rehua;
- 8) *haitallisella aineella, tuotteella ja eliöllä* sellaista rehussa olevaa ainetta, tuotetta ja eliötä, joka voi aiheuttaa terveydellistä vaaraa eläimille tai eläimistä saatavien tuotteiden kautta ihmisille taikka vaaraa ympäristölle;
- 9) *etiketillä* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan t alakohdassa määriteltyä etikettiä;
- 10) *rehualan toimijalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toteuttaa mitä tahansa rehun tuotanto-, valmistus- tai jakeluvaihetta, sekä toimijaa, joka käyttää rehuja omistamiensa tai hallitsemiensa elintarviketuotantoeläinten ruokkimiseen; rehualan toimijana ei kuitenkaan pidetä toimijaa, joka harjoittaa yksinomaan:

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *rehulla* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 4 kohdassa määriteltyä rehua;
- 2) *rehuaineella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan g alakohdassa määriteltyä rehuainetta;
- 3) *rehuseoksella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan h alakohdassa määriteltyä rehuseosta;
- 4) *rehuerällä markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan r alakohdassa määriteltyä erää*;
- 5) *rehun lisäaineella* lisäaineasetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määriteltyä rehun lisäainetta;
- 6) *muuntogeenisellä rehulla* gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 2 artiklan 7 kohdassa määriteltyä rehua;
- 7) *lääkerehulla* eläinlääkkeen tai eläinlääkkeiden ja rehun sekoitusta, joka on valmistettu markkinoille saattamista varten valmiiksi ja tarkoitettu sellaisenaan eläimille syötettäväksi sairautta parantavien tai ehkäisevien tai muiden lääkkeellisten ominaisuuksiensa vuoksi;
- 8) *erityisravinnoksi tarkoitettulla rehulla* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan o alakohdassa määriteltyä erityisravinnoksi tarkoitettua rehua;
- 9) *haitallisella aineella, tuotteella ja eliöllä* sellaista rehussa olevaa ainetta, tuotetta ja eliötä, joka voi aiheuttaa terveydellistä vaaraa eläimille tai eläimistä saatavien tuotteiden kautta ihmisille taikka vaaraa ympäristölle;
- 10) *etiketillä* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan t alakohdassa määriteltyä etikettiä;
- 11) *rehualan toimijalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toteuttaa mitä tahansa rehun tuotanto-, valmistus- tai jakeluvaihetta, sekä toimijaa, joka käyttää rehuja omistamiensa tai hallitsemiensa elintarviketuotantoeläinten ruokkimiseen; rehualan toimijana ei kuitenkaan pidetä toimijaa, joka harjoittaa yksinomaan:

a) yksityiseen kotikäyttöön tarkoitettujen elintarviketuotantoeläinten ruokintaa;

b) rehun valmistusta omistamilleen tai hallitsemilleen muille kuin elintarviketuotantoeläimille;

c) lemmikkieläinten ruoan vähittäiskauppaa;

d) hoito- tai vapaa-ajankalastusta;

11) *tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheella* mitä tahansa vaihetta rehun alkutuotannosta rehun toimittamiseen lopulliselle käyttäjälle;

12) *rehun alkutuotannolla* rehuhygieniasetuksen 3 artiklan f kohdassa määriteltyä rehun alkutuotantoa;

13) *laadunvarmistuksella rehualan toimijan omaa valvontajärjestelmää, jolla toimija pyrkii varmistamaan, että rehu ja sen käsitteily täyttävät niille asetetut vaatimukset;*

14) *markkinoille saattamisella* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 8 kohdassa määriteltyä rehujen saattamista markkinoille;

15) *jäljitettävyydellä* mahdollisuutta jäljitää rehu kaikissa tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheissa sekä seurata sitä näissä vaiheissa;

16) *maahantuonnilla* tuontia muusta kuin Euroopan unionin jäsenvaltiosta;

17) *maastaviennillä* vientiä muuhun kuin Euroopan unionin jäsenvaltioon;

18) *sisämarkkinakaupalla* tuontia muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen sekä vientiä Suomesta toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon;

19) *salmonellabakteerilla* kaikkia Salmonella-sukuun kuuluvia bakteereita.

a) yksityiseen kotikäyttöön tarkoitettujen elintarviketuotantoeläinten ruokintaa;

b) rehun valmistusta omistamilleen tai hallitsemilleen muille kuin elintarviketuotantoeläimille;

c) lemmikkieläinten ruoan vähittäiskauppaa;

d) hoito- tai vapaa-ajankalastusta;

12) *rehun alkutuotannolla* rehuhygieniasetuksen 3 artiklan f kohdassa määriteltyä rehun alkutuotantoa;

13) *rehualan alkutuotannon toimijalla rehuhygieniasetuksen 5 artiklan 1 kohdan a–c -alakohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittavaa sekä toimijaa, joka käyttää rehuja omistamiensa tai hallitsemiensa elintarviketuotantoeläinten ruokkimiseen;*

14) *tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheella* mitä tahansa vaihetta rehun alkutuotannosta rehun toimittamiseen lopulliselle käyttäjälle;

15) *laitoksella* mitä tahansa rehujen tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaihetta toteuttavan rehualan yrityksen yksikköä;

16) *omavalvonnalla rehualan toimijan omaa valvontajärjestelmää, jolla toimija pyrkii varmistamaan, että rehu ja sen käsitteily täyttävät niille asetetut vaatimukset;*

17) *näytteellä* tutkittavasta rehuerästä tai sen osasta otettujen yhden tai useamman osanäytteen muodostamaa kokonaisuutta;

18) *lähtömaalla* sitä maata, mistä rehuerä tuodaan Suomeen;

19) *laskentaperusteilla* Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen laskentakaa-voja vakioineen, rehutaulukossa annettuja sulavuuskertoimia ja märehijöiden rehujen osalta myös hajoavan valkuaisen osuutta;

20) *markkinoille saattamisella* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 8 kohdassa määriteltyä rehujen saattamista markkinoille;

21) *jäljitettävyydellä* mahdollisuutta jäljitää rehu kaikissa tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheissa sekä seurata sitä näissä vaiheissa;

22) *maahantuonnilla* tuontia muusta kuin Euroopan unionin jäsenvaltiosta;

23) *maastaviennillä* vientiä muuhun kuin Euroopan unionin jäsenvaltioon;

24) *sisämarkkinakaupalla* tuontia muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen sekä vientiä Suomesta toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon;

25) *salmonellabakteerilla* kaikkia *Salmonella*-sukuun kuuluvia bakteereita;

26) *tuotantoeläimellä sivutuoteasetuksen 1 jakson 3 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua eläintä.*

Mitä tässä laissa säädetään Euroopan unionista tai Euroopan unionin jäsenvaltioista, koskee myös Euroopan talousaluetta ja siihen kuuluvia valtioita.

Mitä tässä laissa säädetään Euroopan unionista tai Euroopan unionin jäsenvaltioista, koskee myös Euroopan talousaluetta ja siihen kuuluvia valtioita.

6 §

Rehujen yleiset laatuvaatimukset

Rehujen tulee olla tämän lain ja Euroopan yhteisön rehulainsäädännön vaatimusten mukaisia, aitoja, hyvälaatuisia ja turvallisia sekä eläinten ravitsemukseen sopivia. Rehujen turvallisuutta koskevista yleisistä vaatimuksista säädetään myös yleisen elintarvikeasetuksen 11 ja 15 artiklassa ja yhteisöstä vietävien rehujen erityisistä edellytyksistä yleisen elintarvikeasetuksen 12 artiklassa.

Rehu ei saa sisältää *sellaisia määriä* haitallisia aineita, tuotteita tai eliöitä, että sen käytöstä voi aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle taikka laatuvirheitä eläimistä saataviin tuotteisiin.

Tarkempia säännöksiä haitallisten aineiden, tuotteiden ja eliöiden sallituista enimmäispitoisuuksista rehuissa annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

9 §

Erityisravinnoksi tarkoitettut rehut

6 §

Rehujen yleiset laatuvaatimukset

Rehujen tulee olla tämän lain ja Euroopan unionin rehulainsäädännön vaatimusten mukaisia, aitoja, hyvälaatuisia ja turvallisia sekä eläinten ravitsemukseen sopivia. Rehujen turvallisuutta koskevista yleisistä vaatimuksista säädetään myös yleisen elintarvikeasetuksen 11 ja 15 artiklassa ja yhteisöstä vietävien rehujen erityisistä edellytyksistä mainintuasetuksen 12 artiklassa.

Rehu ei saa sisältää haitallisia aineita, tuotteita eikä eliöitä siten, että sen käytöstä voi aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle taikka laatuvirheitä eläimistä saataviin tuotteisiin. Rehussa ei saa esiintyä salmonellabakteeria.

Haitallisten aineiden ja tuotteiden sallituista enimmäispitoisuuksista rehuissa *säädetään komission täytäntöönpanoasetuksilla haitallisista aineista eläinten rehuissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/32/EY liitteen I muuttamisesta.*

9 §

Erityisravinnoksi tarkoitettut rehut

Erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen käyttötarkoitustietojen muutoksista säädetään komission täytäntöönpanoasetuksilla erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen käyttötarkoitusten luettelosta annetun komission direktiivin 2008/38/EY liitteen I muuttamisesta.

10 §

Rehun lisäaineet

EY:n lisäaineasetuksen soveltamisalaan kuuluvien lisäaineiden markkinoille saattamisesta säädetään EY:n lisäaineasetuksessa.

10 §

Rehun lisäaineet

Rehun lisäaineiden hyväksymisestä ja markkinoille saattamisesta säädetään lisäaineasetuksen 3–5 artiklassa.

10 a §

Lupa käyttää hyväksymätöntä rehun lisäainetta

Rehualan toimijan, joka aikoo käyttää tieteellisessä kokeessa tuotantoeläinten ruokinnassa lisäaineena ainetta, jota ei ole hyväksytty kyseiseen tarkoitukseen, tulee hakea lupa käytölle Elintarviketurvallisuusvirastolta. Elintarviketurvallisuusvirasto voi myöntää luvan käyttää ainetta tieteellisessä kokeessa, jos aineen hyväksymisen edellytyksenä on sen tehokkuuden osoittaminen tuotantokokeessa. Lupa myönnetään, jos arvioidaan, ettei kokeesta ole todennäköisiä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön.

Luvan hakijan on nimettävä kokeelle vastuuhenkilö. Hakijan on liitettävä lupahakemukseen koesuunnitelma, josta käyvät ilmi tiedot käytettävästä aineesta, sen käyttötarkoituksesta, käyttömäärästä, kokeessa käytettävistä tuotantoeläimistä, koe-asetelmasta ja kokeen kestosta.

10 b §

Tieteellisen kokeen keskeyttäminen

Edellä 10 a §:ssä tarkoitettu koe on keskeytettävä, jos kokeen aikana ilmenee, että aineella on sellaisia merkittäviä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön, joita ei ole voitu ennakoida lupaa myönnettäessä. Kokeen vastuuhenkilön on ilmoitettava asiasta viipymättä Elintarviketurvallisuusvirastolle.

11 §

Muuntogeeniset rehut

Gm-elintarvike- ja rehuasetuksen soveltamisalaan kuuluvien rehujen hyväksymisestä ja markkinoille saattamisesta säädetään gm-elintarvike- ja rehuasetuksessa ja gmo-jäljitettävyyssasetuksessa.

11 §

Muuntogeeniset rehut

Gm-elintarvike- ja rehuasetuksen soveltamisalaan kuuluvien rehujen hyväksymisestä ja markkinoille saattamisesta säädetään gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 17—19 artiklassa.

17 §

Toiminnan järjestäminen

Tarkempia säännöksiä rehujen käsittely-, käyttö-, kuljetus- ja varastointivaatimuksista sekä toimijoiden toiminnan laadunvarmistuksesta ja laadunvarmistuksessa tehtävistä tutkimuksista voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

17 §

Toiminnan järjestäminen

Tarkempia säännöksiä rehujen käsittely-, käyttö-, kuljetus- ja varastointivaatimuksista sekä toimijoiden *omavalvonnasta ja omavalvonnassa tehtävistä tutkimuksista ja toimenpiteistä havaittaessa määräysten vastaista rehua annetaan* maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

18 §

Ilmoitusvelvollisuus

18 §

Rehualan toimijan ilmoitusvelvollisuus

19 §

Tietojen kirjaamista ja jäljitettävyyttä koskevat vaatimukset

Tarkempia säännöksiä tiedoston sisällöstä ja järjestämisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

19 §

Tietojen kirjaamista ja jäljitettävyyttä koskevat vaatimukset

Tarkempia säännöksiä tiedoston sisällöstä, järjestämisestä *ja säilytyksestä annetaan* maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

20 §

Rehualan toimijan hyväksyminen

Rehualan toimijan on ennen toiminnan aloittamista haettava toiminnalleen Elintarvikeeturvallisuusviraston hyväksyminen, jos tarkoituksena on harjoittaa rehuhygieniasetuksen 10 artiklassa tarkoitettua toimintaa, TSE-asetuksen liitteessä IV tarkoitettua hyväksyntää edellyttävää toimintaa taikka lää-

20 §

Rehualan toimijan hyväksyminen

Rehualan toimijan on ennen toiminnan aloittamista haettava toiminnalleen Elintarvikeeturvallisuusviraston hyväksyminen, jos tarkoituksena on harjoittaa rehuhygieniasetuksen 10 artiklassa *tai liitteen II kohdan "toimitilat ja laitteisto" 10 alakohdassa tarkoitettua toimintaa*, TSE-asetuksen liitteessä

kerehujen valmistusta tai niiden markkinoille saattamista. Rehuhygieniasetuksen ja TSE-asetuksen mukaisista hyväksymisen edellytyksistä säädetään rehuhygieniasetuksen 13 artiklassa ja TSE-asetuksen liitteessä IV.

IV tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua hyväksyntää edellyttävää toimintaa, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen VIII 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa taikka lääkerehujen valmistusta tai niiden markkinoille saattamista. Rehuhygieniasetuksen ja TSE-asetuksen mukaisista hyväksymisen edellytyksistä säädetään rehuhygieniasetuksen 13 artiklassa ja TSE-asetuksen liitteessä IV.

21 §

Rehualan toimijan tiedonantovelvollisuus

Jos rehualan toimijalla on syytä epäillä, ettei sen markkinoille saattama tai käyttämä rehu täytä rehujen turvallisuutta koskevia vaatimuksia taikka laadunvarmistuksessa havaitaan haitallisten aineiden, tuotteiden tai eliöiden suurimpien sallittujen enimmäispitoisuuksien ylittyneen, siitä on välittömästi ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Määräysten vastaisen rehun markkinoilta poistamisesta säädetään yleisen elintarvikeasetuksen 20 artiklassa.

21 §

Rehualan toimijan tiedonantovelvollisuus

Jos rehualan toimijalla on syytä epäillä, ettei sen markkinoille saattama tai käyttämä rehu täytä rehujen turvallisuutta koskevia vaatimuksia taikka omavalvonnassa havaitaan haitallisten aineiden, tuotteiden tai eliöiden suurimpien sallittujen enimmäispitoisuuksien ylittyneen, siitä on välittömästi ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle. *Markkinoille saatetun rehun aiheuttamien riskien välttämiseksi rehun markkinoille saattaneen toimijan on välittömästi ilmoitettava rehun salmonellahavainnosta toimijalle, jolle rehua on toimitettu. Rehua käyttävän toimijan on ilmoitettava välittömästi rehun valmistajalle, jos eläintunnistusjärjestelmästä annetussa laissa (238/2010) tarkoitetulle pitopaikalle on annettu eläintautilain (441/2013) 23 §:ssä tarkoitettu viralliseen salmonellatartunta-epäilyyn tai todettuun salmonellatartuntaan perustuva päätös.*

Rehualan toimijan on viivytyksettä ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle säännöstenvastaiseen rehuun viittaavista tutkimustuloksista, jos tutkimuksen on tehnyt 28 b §:ssä tarkoitettu laboratorio, sekä annettava laboratoriolle ohjeet 28 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten ja yhteenvetojen lähettämiseen.

Tarkempia säännöksiä ilmoitusten tekemisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Määräysten vastaisen rehun markkinoilta poistamisesta säädetään yleisen elintarvikeasetuksen 20 artiklassa.

23 §

Valvontaviranomaiset

Tullilaitos valvoo Elintarviketurvallisuusviraston ohella rehujen maahantuontia ja maastavientiä sekä *kuljetusta Suomen kautta tullaamatta*.

5 luku

Laboratoriot

25 §

Näytteiden tutkiminen

23 §

Valvontaviranomaiset

Tulli valvoo Elintarviketurvallisuusviraston ohella rehujen maahantuontia ja maastavientiä sekä kauttakuljetusta.

5 luku

Laboratoriot

25 §

Näytteiden tutkiminen

Salmonellan varalta otetut lainsäädännön edellyttämät omavalvontanäytteet on tutkittava hyväksytyssä omavalvontalaboratoriossa, viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyssä laboratoriossa taikka kansallisessa vertailulaboratoriossa.

Omavalvontanäytteiden tutkimisesta dioksiinin varalta säädetään rehuhygieniasetuksessa.

27 §

Hyväksytyt laboratoriot

Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyy viranomaisnäytteitä tutkivan laboratorion hakemuksesta. Laboratoriolla voi olla myös liikkuva toimintayksikkö.

Hyväksyttävällä laboratorion on oltava kirjallinen laadunvarmistusjärjestelmä, laboratorion on oltava teknisesti pätevä, ja sen tulee pystyä tuottamaan luotettavia tuloksia. Laboratorion henkilökunnalla on oltava tehtävän edellyttämä koulutus ja pätevyys.

Viranomaisnäytteitä tutkivan laboratorion tulee lisäksi täyttää valvonta-asetuksen 12 artiklan 2 kohdassa säädetyt vaatimukset.

27 §

Hyväksytyt laboratoriot

Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyy viranomaisnäytteitä tutkivan laboratorion ja omavalvontalaboratorion hakemuksesta. Laboratoriolla voi olla myös liikkuva toimintayksikkö.

Omavalvontalaboratorion hyväksymisen edellytyksenä on, että pätevyyden täyttyminen on osoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetun lain (920/2005) säännösten mukaisesti akkreditoinnin tai akkreditointiin rinnastettavan pätevyyden arvioinnin perusteella. Arvioidun laboratorion pätevyys on arvioitava uudelleen vähintään kolmen vuoden välein.

Viranomaisnäytteitä tutkivan laboratorion tulee täyttää valvonta-asetuksen 12 artiklan 2 kohdassa säädetyt vaatimukset.

Hyväksyminen voidaan antaa määräajaksi.

Hyväksytylle laboratoriolle voidaan ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle aiheutuvien vaarojen ennaltaehkäisemiseksi asettaa toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja muita ehtoja.

Tarkempia säännöksiä laboratorioden laadunvarmistusjärjestelmille asetettavista vaatimuksista ja muista laboratorioden hyväksymisen vaatimuksista sekä laboratorioden henkilökunnan pätevyysvaatimuksista voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

28 §

Laboratorioden ilmoitusvelvollisuus

Rehualan toimijan käyttämän laadunvarmistuslaboratorion ja hyväksytyin laboratorion on ilmoitettava eläimen ja ihmisten välillä mahdollisesti suoraan tai välillisesti siirtyvien tautien tai tartuntojen (*zoonoosien*) seurantaan ja valvontaan liittyvistä tutkimuksista ja niiden tuloksista Elintarviketurvallisuusvirastolle sekä toimitettava tutkimuksissa eristetyt mikrobikannat kansalliseen vertailulaboratorioon.

Hyväksytyin laboratorion on ilmoitettava viipymättä Elintarviketurvallisuusvirastolle toiminnan olennaisesta muuttamisesta, toiminnan keskeyttämisestä ja toiminnan lopettamisesta. Hyväksytyin laboratorion on Elintarviketurvallisuusviraston pyynnöstä toimitettava sille yhteenveto tekemistään 25 §:ssä tarkoitetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista.

Kansallisen vertailulaboratorion on pyydettyessä ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle ja Kansanterveyslaitokselle epidemiologista seurantaan varten tarvittavat tiedot sekä Elintarviketurvallisuusvirastolle lisäksi val-

Jos laboratorio ei täytä tässä pykälässä säädettyjä vaatimuksia, mutta puutteet ovat sellaisia, ettei tutkimusten luotettavuus vaarannu, Elintarviketurvallisuusvirasto voi hyväksyä laboratorion määräajaksi. Laboratorion on korjattava puutteet ja haettava lopullista hyväksymistä annetun määräajan kuluessa.

Hyväksytylle laboratoriolle voidaan ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle aiheutuvien vaarojen ennaltaehkäisemiseksi asettaa toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja muita ehtoja.

Tarkempia säännöksiä hyväksytyjä laboratorioita ja niitä arvioivien toimielinten pätevyyttä kuvaavista standardeista, laboratorioden laatuajrjestelmille asetettavista vaatimuksista ja muista laboratorioden hyväksymisen vaatimuksista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

28 §

Hyväksytyjen laboratorioden ilmoitusvelvollisuus

Hyväksytyin laboratorion on viivytyksettä ilmoitettava määräysten vastaiseen rehuun viittaavista tutkimustuloksista toimeksiantajalleen.

*Hyväksytyin laboratorion on myös ilmoitettava eläimen ja ihmisten välillä mahdollisesti suoraan tai välillisesti siirtyvien tautien tai tartuntojen (*zoonoosien*) seurantaan ja valvontaan liittyvistä tutkimuksista ja niiden tuloksista Elintarviketurvallisuusvirastolle sekä toimitettava näyttöet ja tutkimuksissa eristetyt mikrobikannat kansalliseen vertailulaboratorioon. Hyväksytyin laboratorion on Elintarviketurvallisuusviraston pyynnöstä toimitettava sille yhteenveto tekemistään 25 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista. 25 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tutkimusten ja niiden tulosten yhteenvedet eivät saa sisältää henkilötietoja eivätkä valvontakohteen tunnistetietoja.*

Hyväksytyin laboratorion on ilmoitettava viipymättä Elintarviketurvallisuusvirastolle toiminnan olennaisesta muuttamisesta, toiminnan keskeyttämisestä ja toiminnan lopettamisesta.

vonnan ohjausta varten tarvittavat tiedot 1 momentissa tarkoitetuista mikrobikannoista. Kansanterveyslaitokselle toimitettavat tiedot eivät saa sisältää valvontakohteiden tunnistetietoja.

Tarkempia säännöksiä ilmoitusten ja yhteenvetojen sisällöstä ja toimittamisesta sekä mikrobikantojen säilyttämisestä ja lähettämisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Tarkempia säännöksiä ilmoitusten ja yhteenvetojen sisällöstä ja toimittamisesta sekä näytteiden ja mikrobikantojen lähettämisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

28 a §

Kansallisen vertailulaboratorion ilmoitusvelvollisuus

Kansallisen vertailulaboratorion on pyydettyessä ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle epidemiologista seuranta varten tarvittavat tiedot sekä Elintarviketurvallisuusvirastolle lisäksi valvonnan ohjausta varten tarvittavat tiedot 28 §:n 2 momentissa tarkoitetuista näytteistä ja mikrobikannoista. Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle toimitettavat tiedot eivät saa sisältää valvontakohteiden tunnistetietoja.

Tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja toimittamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

28 b §

Nimetyt laboratoriot

Elintarviketurvallisuusvirasto voi nimetä toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan unionin ulkopuolisessa valtiossa sijaitsevan laboratorion tutkimaan salmonellan varalta otettuja lainsäädännön edellyttämiä omavalvontanäytteitä.

Elintarviketurvallisuusvirasto nimeää 1 momentissa tarkoitetut laboratoriot rehualan toimijan hakemuksesta. Nimeämisen edellytyksenä on, että laboratorio täyttää salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonoosien aiheuttajien valvonnasta annetun asetuksen (EY) N:o 2160/2003 12 artiklan 1 kohdan vaatimukset laadunvarmistusjärjestelmästä.

Tarkempia säännöksiä hakemusmenettelystä ja laboratorioden nimeämisestä annetaan

maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

31 §

Saapumisilmoitus ja näytteenotto sisämarkkinakaupassa

Toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen toimitettavasta rehuerästä, joka voi aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, on rehualan toimijan ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle ennen erän tuontia Suomeen näytteenottoa varten.

Suomeen toimitettavaa rehua voidaan säilyttää valvontaviranomaisen hyväksymässä paikassa, kunnes valvontaviranomainen antaa luvan rehun markkinoille saattamiseen. Valvontaviranomainen antaa luvan vasta saatuaan riittävän selvityksen siitä, että Euroopan unionin rehulainsäädännössä sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetty vaatimukset täyttyvät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettujen rehujen arvioinnista ja näytteenotosta sekä siitä, milloin ja miten rehualan toimijan on tehtävä saapumisilmoitus rehuerästä Elintarviketurvallisuusvirastolle ja mitä tietoja rehusta on ilmoitettava.

32 §

*Ennakoilmoitus ja näytteenotto maahan-
tuotavasta rehusta*

Maahantuotavista, valvonta-asetuksen 15 artiklan 5 kohdassa ja 17 artiklan 1 kohdan 2 kappaleessa tarkoitetuista rehueristä on rehualan toimijan ennen erän vastaanottamista ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle näytteenottoa varten.

31 §

Saapumisilmoitus ja näytteenotto sisämarkkinakaupassa

(kumotaan)

32 §

*Ennakoilmoitus ja näytteenotto maahan-
tuotavasta rehusta*

Rehualan toimijan on ilmoitettava maahantuotavista, valvonta-asetuksen 15 artiklan 5 kohdassa ja 17 artiklan 1 kohdan 2 kappaleessa tarkoitetuista rehueristä ennen erän vastaanottamista Elintarviketurvallisuusvirastolle mahdollista näytteenottoa varten.

Ennakoilmoituksessa tulee esittää seuraavat tiedot:

- 1) maahantuojan nimi ja osoite;
- 2) maahantuojan yritys- tai yhteisötunnus tai jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;
- 3) rehun nimi ja luonne;
- 4) rehuerän määrä;
- 5) lähtömaa;
- 6) Suomen alueelle saapumisen ajankohta

Maahantuotavaa rehua voidaan valvontaviranomaisen määräyksestä säilyttää tullin valvonnassa valvontaviranomaisen hyväksymässä paikassa, kunnes valvontaviranomainen on saanut riittävän selvityksen siitä, että Euroopan unionin rehulainsäädännössä sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetyt vaatimukset täyttyvät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset siitä, milloin ja miten rehualan toimijan on tehtävä ennakoilmoitus 1 momentissa tarkoitetuista rehueristä Elintarviketurvallisuusvirastolle, *mitä tietoja rehusta on ilmoitettava* sekä siitä, miten näytteenotto ja muu maahantuontitarkastus tulee suorittaa.

34 §

Tarkastus- ja tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella ja valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus valvontaa varten toteuttaa tässä laissa ja Euroopan yhteisön lainsäädännössä säädettyjä toimenpiteitä, päästä paikkoihin, joissa rehuja ja niitä koskevia asiakirjoja käsitellään, käytetään tai säilytetään, tarkastaa kuljetusvälineitä, rehualan toimijan kirjanpitoa ja 19 §:ssä tarkoitettua tiedostoa sekä ottaa maksutta tarpeellisia näytteitä rehuista. Kotirauhan piirissä tarkastuksen saa tehdä vain viranomainen, ja tarkastus saadaan toimittaa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on perusteltua syytä epäillä jonkun syyllistyneen tässä laissa rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn ja tarkastus on välttämätön rikoksen selvittämiseksi.

Valvontaviranomaisella sekä valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus saada tässä laissa ja Euroopan yhteisön lainsäädännössä säädettyä tarkastusta ja valvontaa varten välttämättömät tiedot ja asiakirjat rehualan toimijalta. Rehualan toimijan on pyydettyä annettava valvontaviranomaiselle ja valtuutetuille tarkastajille kaikki tarkastusta ja valvontaa varten välttämättömät tiedot.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään Suomen

ja paikka;

7) *tuontitapa*.

Maahantuotavaa rehua voidaan valvontaviranomaisen määräyksestä säilyttää *Tullin* valvonnassa valvontaviranomaisen hyväksymässä paikassa, kunnes valvontaviranomainen on saanut riittävän selvityksen siitä, että Euroopan unionin rehulainsäädännössä sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetyt vaatimukset täyttyvät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella *annetaan* tarkemmat säännökset siitä, milloin ja miten rehualan toimijan on tehtävä ennakoilmoitus 1 momentissa tarkoitetuista rehueristä Elintarviketurvallisuusvirastolle sekä siitä, miten näytteenotto ja muu maahantuontitarkastus tulee suorittaa.

34 §

Tarkastus- ja tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella ja valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus valvontaa varten toteuttaa tässä laissa ja Euroopan *unionin* lainsäädännössä säädettyjä toimenpiteitä, päästä paikkoihin, joissa rehuja ja niitä koskevia asiakirjoja käsitellään, käytetään tai säilytetään, tarkastaa kuljetusvälineitä, rehualan toimijan kirjanpitoa ja 19 §:ssä tarkoitettua tiedostoa sekä ottaa maksutta tarpeellisia näytteitä rehuista. *Pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa* tarkastuksen saa tehdä vain viranomainen. *Tällaisissa tiloissa* tarkastus saadaan toimittaa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on perusteltua syytä epäillä jonkun syyllistyneen tässä laissa rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn ja tarkastus on välttämätön rikoksen selvittämiseksi.

Valvontaviranomaisella sekä valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus saada tässä laissa ja Euroopan *unionin* lainsäädännössä säädettyä tarkastusta ja valvontaa varten *tarpeelliset* tiedot ja asiakirjat rehualan toimijalta. Rehualan toimijan on *vaadittaessa* annettava valvontaviranomaiselle ja valtuutetuille tarkastajille kaikki tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään Suomen

viranomaisten tarkastus- ja tiedonsaantioikeudesta, koskee myös Euroopan yhteisön tarkastajia. Valvontaviranomaisen on näissä tarkastuksissa toimittava yhteistyössä Euroopan yhteisön tarkastajien kanssa.

Tarkempia säännöksiä tarkastus- ja valvontamenettelystä sekä näytteiden ottamisesta ja tutkimisesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

36 §

Valvontarekisteri

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä 18 §:ssä tarkoitetuista ilmoitusvelvollisista rehualan toimijoista ja 27 §:ssä tarkoitetuista hyväksytyistä laboratorioista.

37 §

Valvontarekisteriin merkittävät tiedot

Hyväksytyistä laboratorioista valvontarekisteriin merkitään:

- 1) *hyväksytyn* laboratorion nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot;
- 2) akkreditoinnin piirissä olevat määrittämenetelmät;
- 3) laboratoriossa tutkimuksista vastaavan henkilön nimi;
- 4) tieto hyväksymisen peruuttamisesta 44 §:n nojalla tai muusta seurauksesta;
- 5) suoritettujen valvontatoimenpiteet sekä vastaavat muut tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten mukaiset valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Tiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun toimija on ilmoittanut valvontaviranomaiselle toimintansa loppumisesta, tai siitä, kun toiminta on loppunut. Rekisterimerkintä rangaistuksesta poistetaan kuitenkin, kun rangaistukseen

viranomaisten tarkastus- ja tiedonsaantioikeudesta, koskee myös Euroopan *unionin* tarkastajia. Valvontaviranomaisen on näissä tarkastuksissa toimittava yhteistyössä Euroopan unionin tarkastajien kanssa.

Tarkempia säännöksiä tarkastus- ja valvontamenettelystä sekä näytteiden ottamisesta ja tutkimisesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

36 §

Valvontarekisteri

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä 18 §:ssä tarkoitetuista ilmoitusvelvollisista rehualan toimijoista, 27 §:ssä tarkoitetuista hyväksytyistä laboratorioista ja 28 b §:ssä tarkoitetuista nimetyistä laboratorioista.

37 §

Valvontarekisteriin merkittävät tiedot

Hyväksytyistä ja nimetyistä laboratorioista valvontarekisteriin merkitään:

- 1) laboratorion nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot;
- 2) *arvioinnin tai akreditoinnin* piirissä olevat määrittämenetelmät;
- 3) 28 b §:ssä tarkoitettun laboratorion määrittämenetelmä;
- 4) laboratoriossa tutkimuksesta vastaavan henkilön nimi;
- 5) tieto hyväksymisen peruuttamisesta 44 §:n tai nimeämisen peruuttamisesta 44 a §:n nojalla tai muusta seuraamuksesta;

6) tiedot suoritetuista valvontatoimista hyväksytyissä laboratorioissa sekä vastaavat muut tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten mukaiset valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Tiedot rehualan toimijoista poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden ja laboratorioista kolmen vuoden kuluessa siitä, kun toimija tai laboratorio on ilmoittanut valvontaviranomaiselle toimintansa loppumisesta, tai siitä, kun toiminta on loppunut. Rekisteri-

tuomitsemisen syynä olleen teon rangaistavuus on poistettu. Jos rekisteriin merkitty tieto perustuu päätökseen, joka ei ole vielä lainvoimainen ja päätös sittemmin kumotaan, on tieto poistettava välittömästi kumoamista koskevan päätöksen saatua lainvoiman.

merkintä rangaistuksesta poistetaan kuitenkin, kun rangaistukseen tuomitsemisen syynä olleen teon rangaistavuus on poistettu. Jos rekisteriin merkitty tieto perustuu päätökseen, joka ei ole vielä lainvoimainen ja päätös sittemmin kumotaan, on tieto poistettava välittömästi kumoamista koskevan päätöksen saatua lainvoiman.

38 §

Valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan tiedonantovelvollisuus

Jos valvontaviranomainen tai valtuutettu tarkastaja tietää tai tällä on syytä epäillä, että rehu tai sen käyttö voi aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, on valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava tästä välittömästi toimivaltaiselle ympäristö-, elintarvike-, eläinlääkintä- tai terveydensuojeluviranomaiselle. Ilmoitus tulee tehdä aina myös Elintarviketurvallisuusvirastolle. Elintarviketurvallisuusviraston on tehtävä ilmoitus Kansanterveyslaitokselle, jos rehu tai sen käyttö voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle.

38 §

Valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan tiedonantovelvollisuus

Jos valvontaviranomainen tai valtuutettu tarkastaja tietää tai tällä on syytä epäillä, että rehu tai sen käyttö voi aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, on valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava tästä välittömästi toimivaltaiselle ympäristö-, elintarvike-, eläinlääkintä- tai terveydensuojeluviranomaiselle. Ilmoitus tulee tehdä aina myös Elintarviketurvallisuusvirastolle. Elintarviketurvallisuusviraston on tehtävä ilmoitus *Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle*, jos rehu tai sen käyttö voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle.

41 §

Kielto

Valvontaviranomainen voi kieltää rehun:

1) tuotannon ja valmistuksen, jos tuotanto-, valmistus- tai säilytystilat, valmistusmenetelmät tai -laitteet taikka valmistajan laadunvarmistusjärjestelmät tai tuotteet eivät täytä niille Euroopan yhteisön rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

2) käsittelyn, jos käsittely- tai säilytystilat, käsittelymenetelmät tai -laitteet taikka rehu-alan toimijan laadunvarmistusmenetelmät tai tuotteet eivät täytä niille Euroopan yhteisön rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

3) markkinoille saattamisen tai käytön, jos rehu, sen pakkaaminen tai siitä annettavat tiedot eivät täytä Euroopan unionin rehulainsäädännön

41 §

Kielto

Valvontaviranomainen voi kieltää rehun:

1) tuotannon ja valmistuksen, jos tuotanto-, valmistus- tai säilytystilat, valmistusmenetelmät tai -laitteet taikka valmistajan laadunvarmistusjärjestelmät tai tuotteet eivät täytä niille Euroopan *unionin* rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

2) käsittelyn, jos käsittely- tai säilytystilat, käsittelymenetelmät tai -laitteet taikka rehu-alan toimijan laadunvarmistusmenetelmät tai tuotteet eivät täytä niille Euroopan *unionin* rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

3) markkinoille saattamisen tai käytön:

a) jos rehu, sen pakkaaminen tai siitä annettavat tiedot eivät täytä Euroopan unionin

dännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia, jos rehua käytetään sen käyttöohjeiden vastaisesti, jos rehun valmistaja, markkinoille saattaja tai käyttäjä on laiminlyönyt 18 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden, jos valmistajaa, markkinoille saattajaa tai käyttäjää ei ole hyväksytty 20 §:n mukaisesti taikka jos rehun tuotantoympäristössä tai kuljetuskalustossa on todettu salmonellabakteeri;

4) kuljetuksen tai varastoinnin, jos kuljetuskalusto tai varastointitilat eivät täytä Euroopan yhteisön rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

5) sisämarkkinakaupan, maahantuonnin ja maastaviennin, jos rehu ei täytä Euroopan yhteisön rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia.

Kielto voidaan määrätä vain, jos epäkohdasta voi aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, jos se jatkuu tai toistuu taikka jos se aiheutetaan tahallisesti.

Kielto on määrättävä määräaikaisena, jos sen perusteena oleva epäkohta on mahdollista poistaa. Kielto on viipymättä peruutettava, jos sen perusteena oleva epäkohta on poistettu tai jos sillä ei enää kiellon määräämisen kannalta ole merkitystä.

Kieltoa on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen kiellä valvontaviranomaisen päätöksen täytäntöönpanoa tai määrää sitä keskeytettäväksi.

42 §

Rehun uudelleen käsittely, hävittäminen ja palauttaminen

Jos valvontaviranomainen on 41 §:n nojalla määrännyt rehun tuotantoa, valmistusta, käsittelyä, markkinoille saattamista, käyttöä, sisämarkkinakauppaa, maahantuontia tai maastavientä koskevan kiellon, Elintarviketurvallisuuksivirasto voi määrätä rehun hyväksymälään tavalla rehualan toimijan kustannuksella

rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

b) jos rehua käytetään sen käyttöohjeiden vastaisesti;

c) jos rehun valmistaja, markkinoille saattaja tai käyttäjä on laiminlyönyt 18 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden;

d) jos valmistajaa, markkinoille saattajaa tai käyttäjää ei ole hyväksytty 20 §:n mukaisesti; taikka

e) jos rehun tuotantoympäristössä tai kuljetuskalustossa on todettu salmonellabakteeri;

4) kuljetuksen tai varastoinnin, jos kuljetuskalusto tai varastointitilat eivät täytä Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

5) sisämarkkinakaupan, maahantuonnin ja maastaviennin, jos rehu ei täytä Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia.

Kielto voidaan määrätä vain, jos epäkohdasta voi aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, jos se jatkuu tai toistuu taikka jos se aiheutetaan tahallisesti.

Kielto on määrättävä väliaikaisena, jos sen perusteena oleva epäkohta on mahdollista poistaa. Väliaikainen kielto on voimassa, kunnes valvontaviranomainen antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa. Kielto on viipymättä peruutettava, jos sen perusteena oleva epäkohta on poistettu tai jos sillä ei enää kiellon määräämisen kannalta ole merkitystä.

Kieltoa on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen kiellä valvontaviranomaisen päätöksen täytäntöönpanoa tai määrää sitä keskeytettäväksi.

42 §

Rehun uudelleen käsittely, hävittäminen ja palauttaminen

Jos valvontaviranomainen on 41 §:n nojalla määrännyt rehun tuotantoa, valmistusta, käsittelyä, markkinoille saattamista, käyttöä, sisämarkkinakauppaa, maahantuontia tai maastavientä koskevan kiellon, Elintarviketurvallisuuksivirasto voi määrätä rehun hyväksymälään tavalla rehualan toimijan kustannuksella

käsiteltäväksi uudelleen, hävitettäväksi, käytettäväksi muuhun tarkoitukseen tai palautettavaksi lähettäjämaahan. Päätökseen voidaan liittää määräyksiä sen täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä.

käsiteltäväksi uudelleen, hävitettäväksi, käytettäväksi muuhun tarkoitukseen tai palautettavaksi *lähtömaahan*. Päätökseen voidaan liittää määräyksiä sen täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä.

44 a §

Laboratorion nimeämisen peruuttaminen

Elintarviketurvallisuusviraston on peruuttettava laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä 28 b §:ssä tarkoitetun rehualan toimijan pyynnöstä tai jos Elintarviketurvallisuusviraston tietoon tulee, että laboratorio lopettaa toimintansa.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä, jos Elintarviketurvallisuusviraston tietoon tulee, että laboratorio tai siellä harjoitettava toiminta olennaisesti rikkoo tässä laissa säädettyjä vaatimuksia.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä myös 2 momentissa tarkoitetun asian käsittelyn vaatimaksi ajaksi, jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle toiminnasta aiheutuvan kohtuuttoman vahingon vuoksi välttämätöntä taikka jos puute laboratorion toiminnassa on sellainen, että se voi vaarantaa tutkimustulosten luotavuuden.

44 b §

Luvan peruuttaminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa 10 a §:ssä tarkoitetun luvan, jos luvanhaltija rikkoo olennaisella tavalla tässä laissa säädettyjä lupaehtoja.

46 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) valmistaa, saattaa markkinoille, tuo maahan tai vie maasta rehua, joka ei täytä 6–15 §:ssä tai niiden nojalla *rehulle taikka sen pak-*

46 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) *tuottaa*, valmistaa, saattaa markkinoille, tuo maahan tai vie maasta rehua, joka ei täytä 6, 7 tai 9–15 a §:ssä taikka niiden nojalla

kaamiselle tai merkitsemiselle säädettyjä vaatimuksia,

2) rikkoo rehun valmistusta, käsittelyä, kuljetusta, varastointia, käyttöä tai laadunvarmistusta koskevaa 17 §:n tai sen nojalla annettua säännöstä,

3) rikkoo 16 §:n nojalla annettua tilapäistä kieltoa,

4) laiminlyö 18 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden, 19 §:ssä tarkoitetun tiedoston pitämisen tai 34 §:n 2 momentissa säädetyn tiedonantovelvollisuuden,

5) laiminlyö 20 §:ssä tarkoitetun rehualan toimijan hyväksymisen hakemisen,

6) antaa 15 §:n vastaisesti tai muuten harhaanjohtavia tietoja rehusta tai sen ominaisuuksista *taikka*

7) rikkoo 40 §:n nojalla annettua määräystä, 41 §:n nojalla annettua kieltoa, 42 §:n nojalla annettua käsittely-, hävittämis- tai palauttamismääräystä *taikka* jatkaa toimintaansa, vaikka rekisteröinti tai hyväksyminen on 43 §:n nojalla keskeytetty tai peruutettu, on tuomittava, jollei laiminlyöntiä tai teosta aiheutunutta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle *taikka* ympäristölle ole pidettävä vähäisenä *taikka* jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, rehulakirikkomuksesta sakkoon.

säädettyjä vaatimuksia,

2) rikkoo rehun valmistusta, käsittelyä, kuljetusta, varastointia, käyttöä tai laadunvarmistusta koskevaa 17 §:ää tai sen nojalla annettua säännöstä,

3) rikkoo 16 §:n nojalla annettua tilapäistä kieltoa,

4) laiminlyö 18 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden, 19 §:ssä *säädetyn velvollisuuden pitää tiedostoa taikka* 34 §:n 2 momentissa *säädetyn velvollisuuden antaa tietoja*,

5) laiminlyö *hakea* 20 §:ssä tarkoitetun rehualan toimijan *hyväksymistä*,

6) antaa *14 tai* 15 §:n vastaisesti tai muuten harhaanjohtavia tietoja rehusta tai sen ominaisuuksista,

7) *laiminlyö noudattaa 15 a §:ssä säädettyjä pakkausvaatimuksia*,

8) rikkoo 40 §:n nojalla annettua määräystä, 41 §:n nojalla annettua kieltoa, 42 §:n nojalla annettua käsittely-, hävittämis- tai palauttamismääräystä *taikka* jatkaa toimintaansa, vaikka rekisteröinti tai hyväksyminen on rehuhygieniasetuksen 14 artiklan nojalla keskeytetty tai 15 artiklan nojalla peruutettu, *taikka*

9) rikkoo:

a) yleisen elintarvikeasetuksen 15 artiklan, rehuhygieniasetuksen 4 artiklan *taikka* liitteen I osan A, liitteen II tai liitteen III *taikka* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 4 tai 6 artiklan rehujen turvallisuutta koskevia yleisiä vaatimuksia,

b) yleisen elintarvikeasetuksen 18 artiklan, gmo-jäljitettävyysetsetuksen 4 artiklan A kohdan tai 5 artiklan *taikka* rehuhygieniasetuksen liitteen I osan A kohdan II tai liitteen II vaatimuksia rehujen jäljitettävyydestä ja tietojen kirjaamisesta,

c) rehuhygieniasetuksen 9 artiklan vaatimusta ilmoituksesta rekisteröintiä varten,

d) rehuhygienia-asetuksen 10 artiklan tai liitteen II kohdan ”toimitilat ja laitteisto” 10 alakohdan, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 8 artiklan 2 kohdan tai liitteen VIII 1 kohdan ja TSE-asetuksen liitteen IV vaatimusta laitoksen hyväksymisestä;

e) yleisen elintarvikeasetuksen 20 artiklan taikka markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 5 artiklan rehualan toimijaa koskevia vastuusäännöksiä,

f) rehuhygienia-asetuksen 5—7 artiklan tai liitteen I ja II omavalvontaa koskevia velvoitteita,

g) yleisen elintarvikeasetuksen 12 artiklaa maastaviennistä,

h) rehun lisäaineasetuksen 3 artiklan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 9 artiklan säännöstä markkinoille saattamisesta,

i) rehun lisäaineasetuksen 16 artiklan tai liitteen III, gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 25 artiklan, gmo- jäljitettävyysasetuksen 4 artiklan b kohdan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 11 tai 13—20 artiklan taikka liitteen II tai V—VIII merkintää tai esillepanoa koskevia säännöksiä,

j) lisäaineasetuksen 16 artiklan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 23 artiklan säännöstä pakkaamisesta,

k) lisäaineasetuksen liitteen IV ja markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen I säännöksiä yleisistä käyttöedellytyksistä,

l) lisäaineasetuksen 4 artiklan tai gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 16 artiklan vaatimusta hyväksynnän hakemisesta,

m) TSE-asetuksen liitteen IV tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen III eläinten ruokintaa koskevia kieltoja taikka

n) a—m kohdassa mainittujen asetusten täytäntöönpanosta annettua Euroopan unionin lainsäädännön rehusäädöstä, on tuomitava, jollei laiminlyöntiä tai teosta aiheutunutta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle ole pidettävä vähäisenä taikka jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, rehulakirikkomuksesta sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta

20.

*Ennen tämän lain voimaantuloa hyväksytyt
27 §:ssä tarkoitettu omavalvontalaboratorio
saa ilman eri hyväksyntää jatkaa toimintaansa
ilman akkreditointia tai pätevyyden arviointia
puolitoista vuotta lain voimaantulosta.*
